

«ԷԿՈ ԲԻԼԴԻՆԳ» ՍՊԸ

ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՏԱԹԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԽՈՏ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐՈՒՄ ՆՈՐ
ԿԱՌՈՒՑՎՈՂ 300 ՏԵՂ ՀԶՈՐՈՒԹՅԱՄԲ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐԻ ՏԻՊԱՅԻՆ
/ՄՈՂՈՒԼԱՅԻՆ/ ՇԵՆՔԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ
ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ /ԼՐԱՄՇԱԿՎԱԾ/

«ԷԿՈ ԲԻԼԴԻՆԳ» ՍՊԸ ՏՆՕՐԵՆ

Ա. Մինասյան

ԵՐԵՎԱՆ 2025

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	4
1.1	Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն	4
1.2	Հապավումներ	5
1.3	Նախատեսվող գործունեության նպատակը և հիմնավորումը	5
1.4	Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը	6
1.5	Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ).....	7
1.5.1	Ներկա վիճակի նկարագիր.....	8
1.5.2	Նախատեսվող գործունեության նկարագիր	8
1.5.3	Նախատեսվող գործունեության տարածքի գլխավոր հատակագիծ	10
1.5.4	Իրավիճակային հատակագիծ	11
1.5.5	Շինարարական աշխատանքների կազմակերպման հատակագիծ.....	15
1.5.6	Ժամանակացույց	24
2.	ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄԽԵՄԱՆ.....	31
2.1	Շինարարության պայմանները	32
2.2	Աշխատանքների կատարման սխեմա.....	32
2.3	Շինարարության ժամկետները.....	33
2.4	Հիմնական շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների պահանջարկը	33
2.5	Հիմնական շինարարական աշխատանքների և ռեսուրսների ծավալները	33
2.5.1	Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում.....	33
2.5.2	Շինմոնտաժային աշխատանքների որակի հսկումը	34
3.	ՏԱՐԱԾՔԻ ԿԱՆԱԶՄԱՊԱՏՈՒՄ	35
4.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂԴՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	55
5.	ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ.....	61
	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	63
	ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ.....	67
	ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....	70
	ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	71

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1.1 Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն

Ծրագիր	ՀՀ Սյունիքի մարզի Տաթև համայնքի Խոտ բնակավայրում նախատեսվող 300 տեղ կրթահամալիրի կառուցում
Ծրագրի պատվիրատու	Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամ (ՀՏԶՀ)
Ձեռնարկող	«ԷԿՈ ԲԻԼԴԻՆԳ» ՍՊԸ, ՀՎՀՀ 08914368
Ձեռնարկողի հասցե	ՎՁՄ, ք. Վայք, Երկրաբանների փ. 7,
Ձեռնարկողի կոնտակտային տվյալներ էլ փոստ և հեռախոս`	Էլ. փոստ` archicad1414@mail.ru Հեռ.` +374 33 25 20 64
Կառուցապատվող տարածքի գտնվելու վայրը	ՀՀ Սյունիքի մարզ, Տաթև համայնք, Խոտ գյուղ, 1-ին փողոց, թիվ 97 հողամաս
Կառուցապատվող տարածքի մակերեսը	1,2հա
Կառուցապատման մակերեսը	2983.2 քմ կամ 24.8%-ը
Կանաչապատման մակերեսը	4275 քմ կամ 35.5%-ը 3854.8 քմ կամ 32.0%-ը նախատեսվում է բարեկարգել
Կրթահամալիրի նախագծային հզորությունը	300 աշակերտ

1.2 Հապավումներ

ՀՀ՝ Հայաստանի Հանրապետություն

ՓԲԸ՝ Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ՄՊԸ՝ Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն ՊՈԱԿ՝ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն

ԱԶԲ՝ Ասիական Զարգացման Բանկ

ԲԱՄ՝ Բողոքների արձանագրման մեխանիզմ

ԲԿՊ՝ Բնապահպանական կառավարման պլան

ՄԱԲ՝ Մեյսմիկ անվտանգության բարելավում

ՇՄԱԳ՝ Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

ՀՀՇՆ՝ Հայաստանի Հանրապետության Շինարարության Նորմեր

ՀՏԶՀ՝ Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամը

ՀՄԿ՝ Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն

ՇՆԿ՝ Շինարարական նորմեր ու կանոններ

ՍԹԿ՝ Սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիա

1.3 Նախատեսվող գործունեության նպատակը և հիմնավորումը

Շրջակա միջավայրի վրա մարդկային գործունեության վնասակար ազդեցության կանխման, կենսոլորտի կայունության պահպանման, բնության և մարդու կենսագործունեության ներդաշնակության պահպանման համար կարևորագույնն շահակություն ունի յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ճշգրիտ և լիարժեք գնահատումը: Գործունեության բնապահպանական գնահատումը պետք է ներառի ուղղակի և անուղղակի ազդեցության կանխորոշումը, նկարագրությունը և հիմք հանդիսանա դրանց կանխարգելման կամ հնարավոր նվազեցման պարտադիր միջոցառումների մշակման համար:

Գործունեության նպատակն է կառուցել ժամակակից կրթահամալիր: Կրթահամալիրի կառուցման նախագիծը նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Սյունիքի մարզ, Տաթև համայնք, Խոտ բնակավայրում:

Կրթահամալիրի կառուցման աշխատանքային նախագիծը իրականացված է ՀՀ- ում գործող նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխան:

Համաձայն ՀՀ Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին օրենքի (21 հունիս, 2014թ.) /խմբագրված 2023թ/ Հոդված 12, կետ 8) քաղաքաշինության բնագավառում՝ա. քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների կառուցում՝ 1500 քմ և ավելի վերգետնյա ամենամեծ կառուցապատման մակերեսով կամ 2000քմ և ավելի ստորգետնյա ամենամեծ կառուցապատման մակերեսով, կառուցապատման մակերես ունեցող քաղաքաշինության ոլորտի նախագծերը դասվում են «Բ» կատեգորիայի, որի համար պահանջվում է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն (ՇՄԱԳ հաշվետվություն) փաստաթղթի պատրաստում և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության պետական փորձաքննության իրականացում:

Կրթահամալիրի կառուցման աշխատանքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հայտը մշակված է "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի և բնապահպանական ոլորտի այլ նորմատիվատեխնիկական ակտերի պահանջներին համաձայն:

Բնապահպանական ազդեցության գնահատման այս զեկույցը նկարագրում է գործունեության ենթակա տարածքի

բնապահպանական ելակետային պայմանները, գործունեության իրականացման համար նախատեսվող աշխատանքները և գործողությունները, գործունեության իրականացման արդյունքում բնապահպանական հնարավոր ազդեցության շրջանակը և գնահատականը: Բնապահպանական ազդեցության գնահատումը պատրաստվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

ՀՀ գործող օրենսդրությունը պահանջում է նախատեսվող գործունեության համար իրականացնել հանրության տեղեկացում և քննարկումներ նախագծման, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման, փորձաքննության փուլերում: Նախատեսվող գործունեության նախնական գնահատման փուլում Խոտ բնակավայրում արդեն իսկ անցկացվել են հանրային քննարկումներ:

1.4 Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է ՀՀ սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերից, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության

գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքից և նրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերից, բնապահպանական ոլորտին առնչվող ավելի քան 30 ՀՀ օրենքներից, ինչպես նաև իրավական այլ ակտերից:

ՀՀ Սյունիսի մարզ, Տաթև համայնք, Խոտ բնակավայրում նախատեսվող միջնակարգ դպրոցի կառուցման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտը կազմելիս ընկերությունն առաջնորդվել է բնապահպանական օրենսդրության պահանջներով, որոնք ամրագրված են բնապահպանական ոլորտին առնչվող օրենսգրքերում և իրավական ակտերում: Քաղաքաշինության ոլորտի համար առավել կիրառելի ազգային բնապահպանական քաղաքականությունները և օրենսդրական կարգավորիչ հիմքերը ներկայացված են ստորև.

ՀՀ Սահմանադրություն (ընդունված 06.12.2015թ.) – 12-րդ հոդվածը <<Շրջակա միջավայրի պահպանությունը և կայուն զարգացումը>> սահմանում է պետության պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանության, բարելավման, վերականգնման, բնական պաշարների բնական օգտագործման վերաբերյալ՝ հաշվի առնելով պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև: Յուրաքանչյուր ռազմարտավոր է հոգ տանել շրջակա միջավայրի պահպանության մասին:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2014)- Օրենքով սահմանվում են ընդհանուր իրավական, տնտեսական և կազմակերպական սկզբունքներ, որոնք նախատեսված են տարբեր ծրագրերի և ճյուղային զարգացման «հայեցակարգերի» պարտադիր անցկացվող ՇՄԱԳ-ի իրականացման և փորձագիտական եզրակացության տրման համար: Համաձայն՝ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի, 14-րդ հոդվածով սահմանված են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության ենթակա հիմնադրության փաստաթղթերը և նախատեսվող գործունեության տեսակները: Յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեություն՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող ուսումնասիրություն, արտադրություն, կառուցում, շահագործում, վերակառուցում, ընդլայնում, տեխնիկական և տեխնոլոգիական վերազինում, վերապրոֆիլավորում, կոնսերվացում, տեղափոխում, լուծարում, փակում, որը կարող է ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա, ենթակա է բնապահպանական փորձաքննության: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ենթակա նախատեսվող գործունեության տեսակներն՝ ըստ բնագավառների դասակարգվում են երկու կատեգորիայի՝ «Ա», «Բ», ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Օրենքը հստակեցնում է ծանուցման, փաստաթղթավորման, հանրային խորհրդատվությունների և բողոքարկման ընթացակարգերը:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ընդունված 1994թ. և լրամշակված՝ 2007թ.) - կարգավորում է արտանետման թույլտվությունները և սահմանում է մթնոլորտային օդի աղտոտման սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաները: Աշխատավայրերում, բնակելի և հասարակական վայրերում, բնակարանային տնտեսության վայրերում, ինչպես նաև շինարարական հրապարակներում աղմուկի թույլատրելի սահմանարկային նորմերը սահմանվում են ենթաօրենսդրական ակտով:

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001) - սահմանում է պետական, այդ թվում՝ տարբեր նպատակային նշանակության (գյուղատնտեսական, շինարարական, արդյունաբերական և այլ նպատակներով) հողերի օգտագործման դրույթները: Օրենսգիրքը սահմանում է նաև հողերի պահպանությանն ուղղված միջոցառումները, ինչպես նաև հողի նկատմամբ պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և քաղաքացիների ունեցած իրավունքները:

«Հողօգտագործման և պահպանման վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքը (2008թ) - նախատեսում է ՀՀ հողերի պահպանության և արդյունավետ օգտագործման խնդիրներն ու ձևերը, սահմանում է հողային օրենսդրության և կառույցների նկատմամբ վերահսկողություն, հողերի օգտագործումն ու պահպանությունը հսկող մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները: Օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ Հողային Ֆոնդի բոլոր հողերի վրա՝ անկախ նպատակից, սեփականության ձևից և/կամ օգտագործման իրավունքից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (2004) - սահմանում է թափոնների, այդ թվում շինարարական աղբի, հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա թափոններից

առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման հետ կապված իրավական և տնտեսական հիմքերը: Օրենքով սահմանում են նաև ոլորտի պետական լիազորված մարմինների իրավասությունները: ՀՀ Կառավարության 121-Ն որոշումը, որը վերաբերում է ՀՀ-ում վտանգավոր թափոնների վերամշակման, վնասազերծման, պահպանման, փոխադրման և տեղադրման գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին (2003), պարունակում է դրույթներ ՀՀ-ում, այդ թվում քաղաքաշինության բնագավառում առաջացող բոլոր վտանգավոր թափոնների մասին:

«Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2005) - կարգավորում է ՀՀ-ում բնապահպանական օրենսդրության իրականացման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման ու իրականացման հետ կապված հարցերը և պետական վերահսկողության կազմակերպումը տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից բնապահպանական օրենսդրության և ՇՄԱԳ փորձագիտական եզրակացության պահանջների կատարման վերաբերյալ, սահմանում ՀՀ բնապահպանական օրենսդրության նորմերի իրականացման նկատմամբ վերահսկողության առանձնահատկությունների, համապատասխան ընթացակարգերի, պայմանների, դրանց հետ կապված հարաբերությունների, ինչպես նաև բնապահպանական վերահսկողության իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենք (2000) - կարգավորում է տնտեսական գործունեության վերահսկողության ստուգայցերի իրականացման ընթացակարգերը:

«Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998) - կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը (հոդվածներ 13, 14, 15, 16, Գլուխ 6):

ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի 71-Ն որոշում

ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N 72-Ն որոշում ՀՀ կառավարության 08.02.2018 թվականի N 108-Ն որոշում

Բուսական աշխարհի մասին ՀՀ օրենք /ընդունված 23.11.1999թ.,

Կենդանական աշխարհի մասին ՀՀ օրենք /ընդունված 03.04.2000թ.,

Բնության հատուկ տարածքների մասին ՀՀ օրենք /ընդունված 27.11.2006թ.,

ՀՀ կառավարության 14,08,2008թ 967-Ն որոշում

ՀՀ կառավարության 31,07,2014թ 781-Ն որոշում

«ՀՀ ջրային օրենսգիրքը» ընդունված 2002 թվականի հունիսի 4-ին /Սույն օրենսգրքի նպատակն ազգային ջրային պաշարի պահպանությունն է, օգտագործելի ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով քաղաքացիների և տնտեսության պահանջների բավարարման, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական կայունության ապահովման, ինչպես նաև սույն օրենսգրքի խնդիրների լուծման համար իրավական հիմքերի ապահովումը:/

Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44, 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013) պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Բնապահպանական որակի ստանդարտները, որոնք կիրառվում են ջրային ռեսուրսների, օդի, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունը որոշելու համար, մշակված են և կիրառելի են նաև քաղաքաշինարարական ոլորտի համար:

1.5 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)

1.5.1 Ներկա վիճակի նկարագիր

ՀՀ Սյունիքի մարզ, Տաթև համայնք, Խոտ բնակավայրում կառուցվող 300 աշակերտի համար տիպային դպրոցի տեղակայման նախագիծը իրականացվել է ըստ պատվիրատույի /Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի/ կողմից տրված տեխնիկական առաջադրանքի և համաձայն ՀՀՇՆ պահանջների: Ներկայացված նախագծի բարեկարգումը զբաղեցնում է 1.20376 հա և գտնվում է բնակավայրի հյուսային հատվածում, ռելիեֆի թեքությունը տատանվում է 5 – 9.5 տոկոս, հասանելիություն ունի բոլոր ենթակառուցվածքներին /Մակերևույթի և ոռոգման ջուր, բնական գազ, էլեկտրաէներգիա, աղբահանություն/: Հողամասի նպատակային նշանակությունը նույնպես համապատասխանում է նախագծի իրականացման նպատակներին:

Համայնքապետարանի կողմից տրված նախագծման թույլտվության դրույթները նույնպես պահպանված են, հեռավորություն կարմիր գծից, հեռավորություն հարևան հողակտորներից:

Նախագծի տեխնիկատնտեսական ցուցանիշները հետևյալն են

Հողամասի ընհանուր մակերեսից

- 2983.2 քմ կամ 24.8%-ը նախատեսվում է կառուցապատել /դպրոցի մասնաշենք, պարիսպ, կաթսայատուն և այլն/
- 4275 քմ կամ 35.5%-ը կանաչապատել
- 3854.8 քմ կամ 32.0%-ը նախատեսվում է բարեկարգել, որպես ճանապարհներ և սավառակներ, վերջիններիս մակերևույթները նախատեսվում է իրականացնել ասֆալտաբետոնից, բազալտե, տուֆե և բետոնե սալերից:
- 924 քմ կամ 7.7%-ը նախատեսվում է իրականացնել միաձույլ ռետինե մակերևույթից խաղահրապարակների կամ կից տարածքների բարեկարգման համար սպորտային միջոցառումների ժամանակ վնասվածքներից խուսափելու համար

Հողամասի բնութագրերը՝

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Հասարակական կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ Անհատույց օգտագործման

Երկրաբանական տեսակետից տարածքը բարենպաստ է կառուցապատման համար:

Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման նպատակով տեղամասում իրականացվել է ինժեներաերկրաբանական պայմանների ուսումնասիրություններ:

1.5.2 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր

Կրթահամալիր

ՀՀ Սյունիքի մարզ, Տաթև համայնք, Խոտ գյուղ, 1-ին փողոց, թիվ 97 հողամասում կառուցվող 300 աշակերտի համար տիպային դպրոցի տեղակայման նախագիծը իրականացվել է ըստ պատվիրատուի /Հայաստանի Տարածքային Ջարգացման Հիմնադրամի/ կոմից տրված տեխնիկական առաջադրանքի և համաձայն ՀՀՇՆ պահանջների: Ներկայացված նախագծի բարեկարգումը զբաղեցնում է 1.20376 հա և գտնվում է բնակավայրի հյուսային հատվածում, ռելիեֆի թեքությունը տատանվում է 5 – 9.5 տոկոս, հասանելիություն ունի բոլոր ենթակառուցվածքներին /Խմելու և ոռոգման ջուր, բնական գազ, էլեկտրաէներգիա, աղբահանություն/: Հողամասի նպատակային նշանակությունը նույնպես համապատասխանում է նախագծի իրականացման նպատակներին:

Համայնքապետարանի կողմից տրված նախագծման թույլտվության դրույթները նույնպես պահպանված են, հեռավորություն կարմիր գծից, հեռավորություն հարևան հողակտորներից:

Նախագծի տեխնիկատնտեսական ցուցանիշները հետևյալն են

Հողամասի ընհանուր մակերեսից

- 2983.2 քմ կամ 24.8%-ը նախատեսվում է կառուցապատել /դպրոցի մասնաշենք, պարիսպ, կաթսայատուն և այլն/
- 4275 քմ կամ 35.5%-ը կանաչապատել
- 3854.8 քմ կամ 32.0%-ը նախատեսվում է բարեկարգել, որպես ճանապարհներ և սավառակներ, վերջիններիս մակերևույթները նախատեսվում է իրականացնել ասֆալտաբետոնից, բազալտե, տուֆե և բետոնե սալերից:
- 924 քմ կամ 7.7%-ը նախատեսվում է իրականացնել միաձույլ ռետինե մակերևույթից խաղահրապարակների կամ կից տարածքների բարեկարգման համար սպորտային միջոցառումների ժամանակ վնասվածքներից խուսափելու համար

Դպրոցային համալիրը տեղադրված է 5 – 9.5% թեքությամբ հողամասի վրա: Դպրոցը նախագծված է չորս մասնաշենքով: Բացի նշված մասնաշենքերից, դպրոցի հողամասի տարածքում տեղադրված են նաև օժանդակ շինություններ՝ կաթսայատուն և տրանսֆորմատորային ենթակայան: Դպրոցային համալիրի ուսումնական բոլոր մասնաշենքերը իրարից բաժանված են հակասեյսմիկ կարաններով:

Առաջին մասնաշենքը / տարրական դպրոց / հատակագծում ունի ուղղանկյան ձև և 27,6x20,0 մ առանցքային չափեր: Այն եռահարկ է, առանց նկուղային հարկի: Այնտեղ տեղադրված են տարրական դասարանները, ներառական դասարան , և մարզասրահ - խաղասենյակ , շախմատի դասարան և այլն:

Երկրորդ մասնաշենքը /կենտրոնական/ իր մեջ պարունակում է. առաջին հարկում մուտքային հարթակը թեքուղիներով , նախասրահ, հանդիսությունների դահլիճը, ճաշասրահը, կենտրոնական աստիճանը, տնօրենի աշխատասենյակը, մեկ վերելակ ,երկրորդ հարկում ուսմասվարների /միջին և տարրական դպրոցների/ աշխատասենյակները, և կաբինետներ: Երրորդ հարկում տեղադրված են գրադարանը, նույնպես կաբինետներ և լինգվաֆոնային կաբինետ: Կիսանկուղային հարկում տեղադրված է ճաշարանի խոհանոցը իր օժանդակ սենքերով:

Երրորդ մասնաշենքը՝ միջին և ավագ դպրոցն է իր դասասենյակներով , կաբինետներով և սանհանգույցներով,որը հատակագծում ունի 29.4x 20.0մ չափսեր : Մասնաշենքը եռահարկ է ,մի հատվածում մայն երկհարկանի:Այստեղ են գտնվում Քիմիայի, Ֆիզիկայի և կենսաբանության կաբինետները: Նկուղային հարկում՝ հրաձգարան , սանհանգույցներ և օժանդակ տարածքներ:

Դպրոցային համալիրի չորրորդ մասնաշենքը /մարզադահլիճ/ հատակագծում ունի ուղղանկյան ձև և 26,0x15,7 մ առանցքային չափեր: Այն մեկհարկանի է,մարզական գույքի սենյակով: Նկուղային հարկ չունի: Դպրոցային համալիրի չորրորդ մասնաշենքը /մարզադահլիճ/ հատակագծում ունի ուղղանկյան ձև և 26,0x15,7 մ առանցքային չափեր: Այն մեկհարկանի է, մարզական գույքի սենյակով: Նկուղային հարկ չունի :

Նախագիծը մշակված է գլխավոր ճարտարապետի առաջադրանքի, ինչպես նաև հարակից բաժիններից (ջեռուցում-օդափոխություն, ջրամատակարարում-կոյուղի) ստացված տվյալների հիման վրա: Նախագծի լուծումները համապատասխանում են ընթացիկ կարգավորող փաստաթղթերի պահանջներին- ПУЭ-հրատարակություն 6.7; СП-31-110-2003-Բնակելի և հասարակական շենքերում էլեկտրական կայանքների նախագծում և տեղադրում; СП52.13330.2011-Բնական և արհեստական լուսավորություն; ՀՀՇՆ 22-03-2017- Արհեստական և բնական լուսավորություն.

Դպրոցի հաշվարկային հզորությունը-190կՎտ

- Նկուղային հարկի էլեկտրավահանային սենյակում նախատեսվում է տեղադրել՝
- երկմուտքային BPI1(IP) մակնիշի պահարան
- DP1,DP2,DP3 բաշխիչ վահաններ
- ապաստարանի կարիքների համար դիզել-գեներատոր:
- Հարկերի խմբային վահանակները ինդեքսավորված են՝
- EP-նկուղային հարկի (ապաստարանի) վահանակներ
- P- 1-3 հարկերի հիմնական վահանակներ
- PV-օդափոխության վահաններ
- PS-տեղային նշանակության վահանակներ (համակարգչային,տնարարություն,աշխատանքի ուսուցում,հանդիսությունների դահլիճ,խոհանոց,խոհանոց)
- PL-կոմպլեկտ լաբորատոր վահանակներ (ֆիզիկայի և քիմիայի դասասենյակներ)

Մտող մալուխներն էլեկտրավահանայինից մինչև խմբային վահանակներ կատարված են BBΓԻԴ-LS հրակայուն մալուխներով և անցկացվում մալուխատարներով և միջհարկային կանգնակներով: Մտող մալուխների,ինչպես նաև միջվահանակային կապերի տվյալները ամփոփված են մալուխային մատյանում:

- Ներքին ցանցերը մոնտաժվում են նույնպես BBΓԻԴ-LS մալուխներով, անցկացված՝
- մալուխատարների միջով միջանցքների երկայնքով
- թաքնված է սվաղի շերտի մեջ

Անջատիչների և վարդակների մոնտաժման բարձրությունն է 1.8մ դասասենյակներում և միջանցքներում և 0.9մ-մյուս սենյակներում:

Դասասենյակների խմբային գծերը նախատեսված են խառը եղանակով (մեկական գիծ դասասենյակների համար): Խողովակներով հատակի մեջ ցանցեր են նախատեսված համակարգիչայինում (220Վ), ֆիզիկայի և քիմիայի դասասենյակներում (42Վ):

1 հարկի պահակակետից կատարվում է 1-3 հարկերի լուսավորության և ընդհանուր օդափոխության կենտրոնացված ղեկավարումը: Մյուս տարածքների (ապաստարան,խոհանոց,մարզա- և հանդիսությունների դահլիճներում)

օդափոխության սարքավորումների ղեկավարումը կատարվում է տեղում: Նշված ազդեցատների միացմաները սխեմաները կատարված են ըստ BEHTC BKПФ կատալոգում բերված ներքին տերմինալների սխեմաների (անհամընկման դեպքերում միացումները կատարել համաձայն կոնկրետ սարքի անձնագրի): PV1 վահանում նախատեսված է տեղադրել ֆազերի հսկման ռելե և ավտոմատ անջատուման իրականացում հրդեհի դեպքում:

Որպես լույսի հիմնական աղբյուր կիրարկված է 595x595մմ ունիվերսալ լուսադիոդային լուսատուներ 30Վտ հզորության միջանցքներում և 40Վտ դասասենյակներում: 30Վտ գծային LED լուսատուներ օգտագործված են նկուղային հարկում (ապաստարան), խոհանոցում,հանդիսությունների- և մարզադաշտներում (պաշտպանիչ ցանցով տարբերակ): Տանիքի ջրահեռացման համակարգի տերրերի (ջրհորդաններ,ուղղաձիգ ջրաղովակներ) տաքացման համար 3 հարկի 2 թների P3 և P6 խմբային վահանակներում տեղադրվում են համապատասխան նոմինալների թողարկիչներ՝ջերմակարգավորիչների միջոցով ավտոմատ ղեկավարումով: Թողարկիչներից դեպի տանիք անցկացվում են 5-ջիղային եռաֆազ մալուխներ, որոնցից մագիստրալ սխեմայով ճյուղավորիչ տուփերի միջոցով միացվում են բոլոր տաքացնող մալուխները:

Տարածքի արտաքին լուսավորության համար էլեկտրավահանայինում տեղադրվում է ժամանակի- և ֆոտոռելեներով կոմպլեկտավորված վահանակ (POL): Վահանակից դեպի տարածք անցկացվում են 2 եռաֆազ մալուխագիծ, որոնցից մագիստրալ եղանակով միացված են ճարտարապետի առաջադրանքով տեղադրված սյուները: Բացի ավտոմատ ղեկավարմանը,նախատեսված է պահակակետից ձեռքով միացումը:

Որպես էլեկտրական անվտանգության պաշտպանիչ միջոց՝ կիրարկված է TN-C-S համակարգը: Մատակարարման մալուխների PEN ջիղերը միացվում են գլխավոր վահանի PE ձողին, որը իր հերթին հողանցվում է բակում նախատեսվող 6-էլեկտրոդային կոնտուրի վրա: Վահանի կորպուսից մեկուսացված աշխատանքային զրոի N հաղորդաձողը միջակայի միջոցով միացվում PE ձողին:

Համաձայն PД 34.21.122-87 և CO153- 34.21.122-2003 դպրոցի շենքը չի պատկանում շանթապաշտպանության հատուկ միջոցներ պահանջող կառույցներին:

Ավտոմատ հրդեհային և ազդարարման նախագիծը կատարված է ռոյություն ունեցող հրդեհային տեխնիկայի նորմերի և կանոնների / հՃՈԿ 2.04.09-84, հՃՀԸ II-8.04.02-2005/ և տեխնիկական միջոցների ընտրման և կիրառման առաջարկների հիման վրա:

Ավտոմատ հրդեհային համակարգը նախատեսված է հսկվող շինություններում հրդեհի հայտնաբերման և համապատասխան ծառայություն տեղեկացման համար:

Որպես ավտոմատ հրդեհային ազդասարքերի ընդունող-հսկիչ սարք օգտագործվում է СИГНАЛ-20, ղեկավարման-հսկման С2000-М վահան, որոնք գտնվում են ձեռնահարկում գործավարի սենյակում: Որպես ավտոմատ հրդեհային ազդասարքերի վերջնասարքեր օգտագործվում են ИП-212-46 ծխային և ձեռքի ИПР-513 մակնիշի տվիչներ: Ծխային տվիչներ տեղադրվում են արաստաղի վրա: Հրդեհային ազդարարման համար տեղադրվում են ձայնային ազդարար АСТРА-10М, որը տեղադրվում է մուտքերի մոտ և միջանցքներում: Ավտոմատ հրդեհային ցանցերը կատարվում են КПСЭИГ2x0,5, КПСЭИГ 2x0,75 2x0,75 մակնիշի մալուխով ՊԽՎ խողովակների մեջ կամ կաբել-անցուղիների մեջ:

Համակարգը սնվում է հոսանքի պահուստային աղբյուրներով, որոնք 220Վ սնուցման բացակայության դեպքում ապահովում են համակարգի 24 ժամյա անխափան սնուցում, մարտկոցների հաշվին:

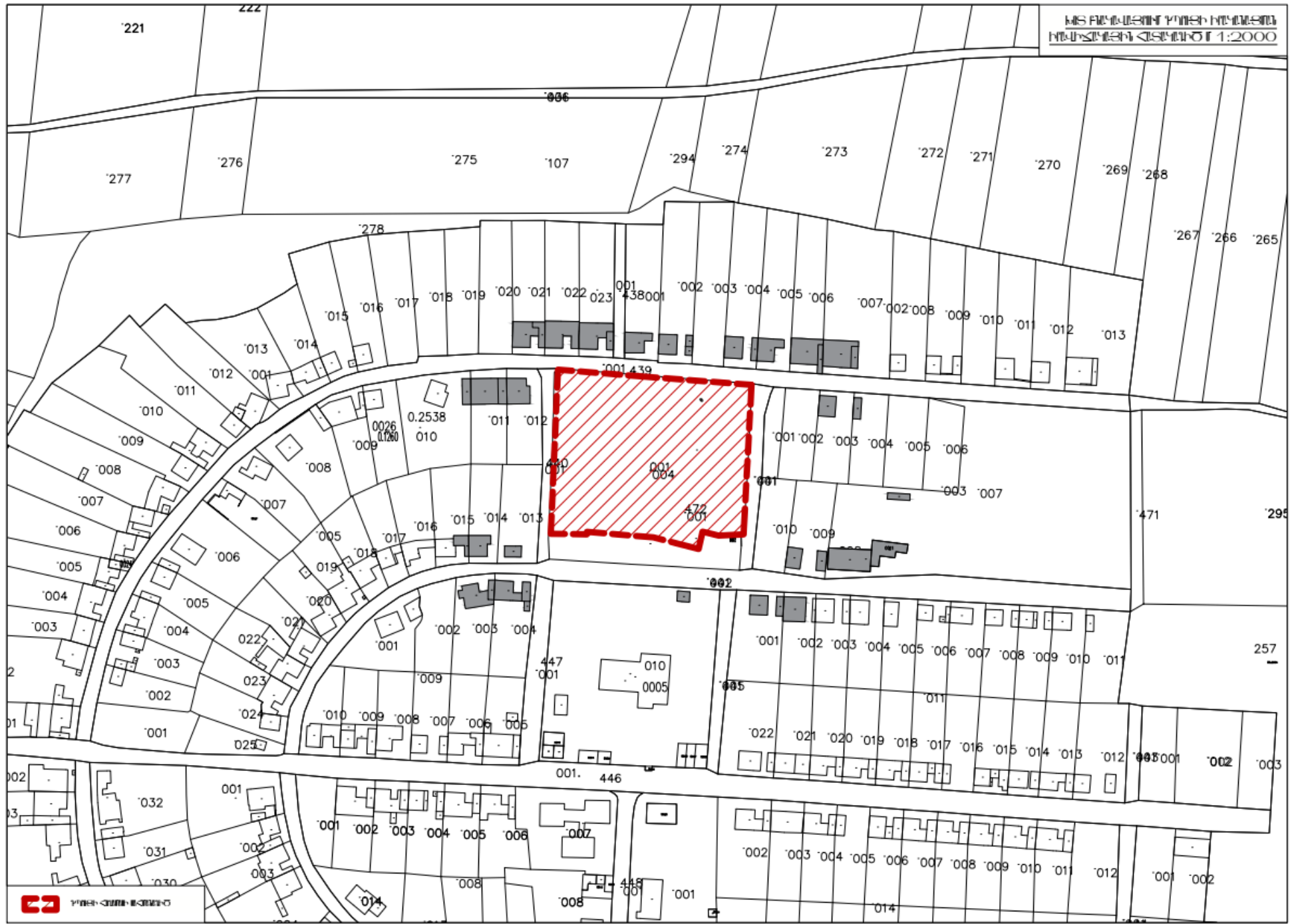
Համակարգը համալրված է GSM-9N մոդեմով, որի միջոցով տազնապի ազդանշանը անմիջապես փոխանցվում է ԱԻՆ ՃԿԿ 911 մոնիտորինգային համակարգին: Տազնապի ազդանշանը անմիջապես փոխանցվում է ԱԻՆ ՃԿԿ 911 կապի հնարավոր միջոցներով (Internet / Ezernet/GSM/ GPRS/ հեռախոսային ֆիկսված ցանցով): Մոնիտորինգային կենտրոնում էլեկտրոնային քարտեզի վրա անմիջապես արտացոլվում է օբյեկտը իր բոլոր տեղեկատվությամբ:

Համակարգի տեղակայման ընթացքում թույլատրվում է այլ համանման սարքերի և նյութերի կիրառում, որոնք չեն վաթարացնում ընդհանուր համակարգի տեխնիկականը սպառողական բնութագրերը:

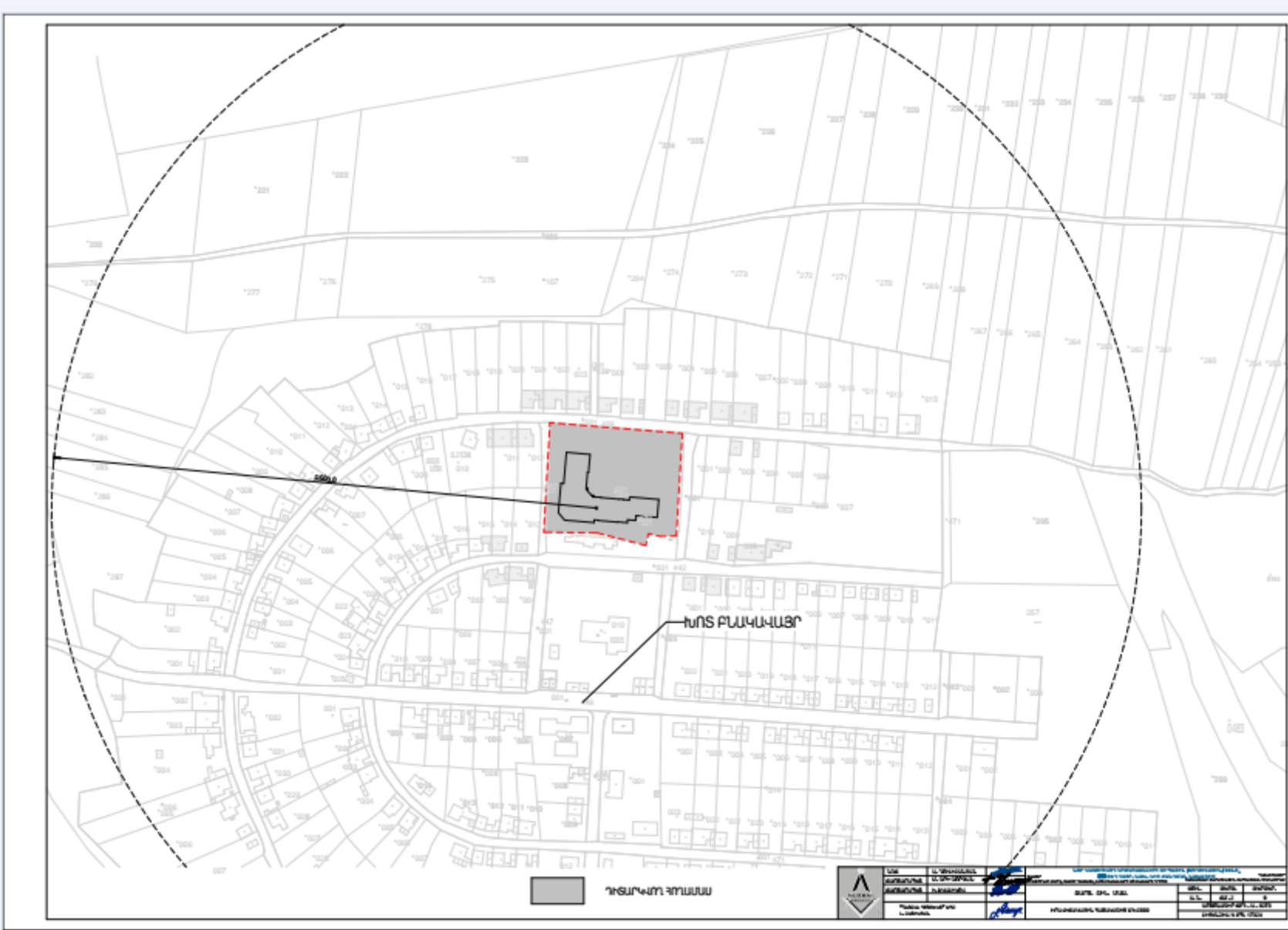

1.5.4 Իրավիճակային հատակագիծ

Ստորև ներկայացվում է տարածքի հեռավորությունների հեռավորությունը հարակից շենք շինություններից սխեմատիկ քարտեզ՝

ՀՈՂԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՐ

ԳՐՈՒՆՏԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	ԾԱՎԱԼ, ՄՅ		ՆՇՈՒՄՆԵՐ
	ԼԻՑՔ (+)	ՀԱՆՈՒՅԹ (-)	
ՏԱՐԱԾՔԻ ՊԼԱՆԱԿՈՐՄԱՆ ԳՐՈՒՆՏ	+295,49	-4870,79	
ԾԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐ		-542,39	
ԿՈՇՏ ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՄԱԿԵՐԵՎՈՒՅԹՆԵՐ		-472,97	
ԽԱՂԱՀՐԱՊԱՐԿ		-221,76	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	+295,49	-6107,92	

Աշխատանքների կատարման համար ներկայացվում են հետևյալ տեխնիկական միջոցները՝

- Ավտոկռունկ **КС-55713-5В «Галичанин»**,
կամ տվյալ տեսակին համարժեք տեխնիկական տվյալներով
- Բեռնատար ինքնաթափ HOWO /3 հատ/ և KAMAZ/1 հատ/ կամ տվյալ տեսակին համարժեք
- Բետոնամղիչ արվտոմոբիլ ISuzu կամ նրան համարժեք /1 հատ/
- Էքսկավատոր DOOSAN /թրթուրավոր/ 1 հատ/
- Էքսկավատոր CAT 330 /հետ բահ/ 1 հատ/
- Շարժական կոմպրեսատոր /1 հատ/
- Էլ. եռակցման սարք СТН 550 կամ նրան համարժեք /4 հատ/
- Բետոնատար մեքենա /պտտվող թափքով/ /2 հատ/
- Բետոնախտացնող սարք մակերևույթային/ /2 հատ/
- Բետոնախտացնող սարք մակերևույթային/ /2 հատ/
- Տոփանիչ /1 հատ/
- Տորկրետացման սարավորում /1 հատ/
- Չեռքի էլեկտրական գործիքներ
- Չեռքի մեխանիկական գործիքներ
- Ատաղձագործական գործիքներ
- Ներկարարական գործիքներ

Շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման եղանակները

Շինարարության նախապատրաստական փուլում իրականացվում են հետևյալ աշխատանքները.

- տարածքի համահարթում,
- ժամանակավոր ցանկապատի տեղադրում,
- ժամանակավոր շինությունների տեղադրում,
- երկրաբաշխական բաժանարար ցանցի տեղադրում,
- կոմունիկացիաների վերատեղադրում և տեղափոխում / անհրաժեշտության դեպքում/,
- հողային և կառուցման աշխատանքներ մինչև գրոյական նիշ,
- միացում գոյություն ունեցող կոմունիկացիաներին:

Հողային աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել մեքենայացված եղանակով՝ KOMATSU PC 400-7 կամ Hyundai 170W տիպի էքսկավատորով՝, դժվար հասանելի մասերում՝ ձեռքով:

Մշակված գրունտը պահպանվում է փորվածքների ետլիցքի նպատակով, մյուս զգալի մասը՝ տեղափոխվում:

Ետլիցքը անհրաժեշտ է իրականացնել շերտային տոփանմամբ ծանր տոփանիչներով հիմնային շերտը առաջարկվում է ամրացնել BW 216 DH-4 գլոնով խորանարդային գրտնակով կամ CR 3/60 տիպի տոփանիչներով, իսկ շինարարական կոնստրուկցիաների անմիջական մերձակայքում՝ ձեռքի տոփանիչներով:

Համահարթման և արտաքին ետլիցքի ժամանակ առաջարկվում է կիրառել KOMATSU D37-EX-22 հարթաշերտի 1.77 մ³ տարողությամբ բուլդոզեր:

Միաձույլ բետոնե և երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների իրականացման համար նպատակահարմար է գույքային կաղապարամածի կիրառումը:

Կոնստրուկցիաների ամրանավորումը առաջարկվում է իրականացնել ինչպես առանձին ձողերով, այնպես էլ ամրանային կմախքներով և ցանցերով: Բետոնացումից առաջ անհրաժեշտ է ստուգել ամրանի, միջադիրների և կաղապարամածի տեղադրման ճշտությունը, ամրանը պետք է մաքրված լինի կեղտից և ժանգից: Բետոնի խտացումը անհրաժեշտ է իրականացնել խորքային և մակերեսային թրթրիչներով:

Բետոնախառնուրդի առաքումը նպատակահարմար է СБ–69Б ավտոբետոնախառնիչներով՝ վերամբարձի միջոցով տեղադրման վայր հետագա տրամաբ:

Միաձույլ կոնստրուկցիաների իրականացումը նպատակահարմար է իրականացնել անջատ եղանակով: Առաջարկելի է տիպարային տեխնոլոգիական քարտերի կիրառումը:

Մարդկանց շարժումը բետոնացված մակերևույթների վրա և կաղապարամածի տեղադրումը թույլատրվում է բետոնի 1.5 ՄՊա ամրության ձեռքբերումից հետո:

Հիմքի, սյան կաղապարամածի քանդումը թույլատրվում է բետոնի նախագծային 70% ամրություն ձեռք բերումից հետո, ծածկի համար՝ 80%:

Հիմնական շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների պահանջները

Հիմնական շինարարական տեխնիկայի պահանջարկը որոշվում է աշխատանքների ծավալների, մեխանիզմների և մեքենաների միջին արտադրողականության և աշխատանքների կատարման ընտրված եղանակների հիման վրա: Հիմնական մեքենաների և մեխանիզմների անվանացանկը բերված է աղյուսակ 1-ում:

NN	Անվանում	Մակնիշ	Քանակ
1	Էքսկավատոր	HOWO	4
2	Էքսկավատոր	KAMAZ	1
3	Բուլդոզեր	KOMATSU D37-EX-22	1
4	Շարժական կոմպրեսոր	ЗИФ-55В	1
5	Վերամբարձ ավտոկռունկ	Галичанин КС-65713-1	1

6	Տոփանիչ	CR 3/60	3
7	Գույքային կադրավարմած	կոմպլ.	3
8	Թրթրիչ մակերեսային էլեկտրական	ИБ-91А	3
9	Թրթրիչ խորքային էլեկտրական	ИБ-102А	3
10	Փոխարկիչ թրթրիչների համար	ИБ-4	3
11	Նռակցման տրանսֆորմատոր	СТН-500	3
12	Դակիչ ձեռքի էլեկտրական	ИЭ-4709А	6
13	Ձեռքի էլեկտրական դուր	ИЭ-1208Э	3
14	Հղկող մեքենա	ИЭ-2201	6
15	Թրթրագլորն	НАМИ 3410	1
16	Ավտոբետոնախառնիչ	СВ-69Б	հաշվարկով
17	Ավտոբետոնատար	КрА3-65055	հաշվարկով
18	Ինքնաթափ ավտոմոբիլ	МА3-5550	հաշվարկով

Շինարարության ջրի և էներգառեսուրսների պահանջարկը

Պահանջարկը որոշվել է աշխատանքների ծախսերի, կատարման ժամկետների և Պետշինի խոշորացված նորմերի հիման վրա:

էներգառեսուրսների և ջրի պահանջարկ

NN	Անվանում	Չափման միավոր.	Պահանջարկ
1	Էլեկտրաէներգիա	Քաշվ.ԿՎԱ	22.0
2	Ջուր	մ ³ /օր	8.52
3	Խոսացված օդ	հատ	1 կոմպրեսոր

Հակահրդեհային նպատակներով ջրի պահանջարկը 10լ/վրկ

Նշված պահանջարկները պետք է ապահովվեն ժամանակավոր տրանսֆորմատորային ենթակայանից և ջրմուղի քաղաքային ցանցից: Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 746 և 752 հոդվածների հիման վրա, Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքաշինության նախարարության 28.04.1998 թ. Թիվ 44 ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳ-ի դրույթների համաձայն:

Մուտքային հսկմամբ ստուգվում է աշխատանքային փաստաթղթերի լիակազմությունը, տեղեկատվական անհրաժեշտ ծավալը, շինարարական կոնստրուկցիաներ, շինվածքների, նյութերի և սարքավորումների արտաքին տեսքը և համապատասխանությունը ստանդարտներին,

Շինարարության մատակարարումը ացեթիլենով, թթվածնով իրականացվում է կենտրոնացված եղանակով:

Ստորև բերվում են ջրօգտագործման հաշվեկշիռը և անհրաժեշտ էլեկտրական հզորության հաշվարկը:

Հաշվարկ

1.	Տոփանիչ CR 3/60	2
2.	Եռակցման սարքեր / 2 հատ	3
3.	Տարբեր էլեկտրաուժային սարքավորումներ /դակիչներ, դուրեր, սղոցներ և այլն/	5
4.	Էլեկտրաթրոֆիչներ	2
5.	Շինհրապարակի լուսավորում և կենցաղ	8
7.	Շենքի լուսավորում	7

P տեղ.=22 ԿՎտ

P հաշվ.=Pտեղ.* Կպահանջ.=31.8ԿՎտ/ 0,8= 39.75 ԿՎԱ

Ջրօգտագործման հաշվեկշիռ

Անվանում	չափ. Միավ.	չափ. Միավ.	Հիմք	Միավ. Ծավ.	Պահանջվող որակ	Ծավալ մ3/օր խմելու.	Ծավալ մ3/օր տեխնիկ
1	2	3	4	5	6	7	8
Տնտեսական/կենցաղային կարիքներ							
Կենցաղային ցնցուղ-լվացարան	1աշխատ.	23	Пособие к СНиП 3.01.01-85	0.016	խմելու.	0.368	

Կենցաղային	H	46		0.025	խմելու.	0.75	
Դռերի լվացում	մեքենա հատ	10		0.14	տեխնիկական		1.40
Շինհրապարակի մաքրում	ջրում,մ2	800,0		0.004	տեխնիկական		3.20

1.5.5 Ջրամատակարարում և ջրահեռացում.

Շինարարության փուլում ջրամատակարարումն իրականացվելու է գոյություն ունեցող դպրոցից:

Աշխատողների կենցաղային կարիքների համար զուգարաններից կօգտվեն գոյություն ունեցող դպրոցից:

Էլեկտրատեխնիկական մաս

Շինարարության փուլում էլեկտրամատակարարումը, իրականացվելու է գոյություն ունեցող դպրոցից:

2. ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՊԱՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՍԽԵՄԱՆ

Որպես շինհրապարակ դիտարկվելու է ամբողջ հողատարծքը:

Ելնելով առկա պայմաններից շինությունները բացի շինարարական նորմերով տրված անվտանգության հրահանգներից, անհրաժեշտ է կազմակերպել և աշխատանքների կատարման նախագծում արտացոլել անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ հատկապես կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին. մոնտաժային աշխատանքների վերաբերյալ:

Շին. մոնտաժային աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով շինարարական նորմաները, կանոնները, ստանդարտները և նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինարարության իրականացման որակի չափանիշները հսկվում են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից, հատկապես ակտավորելով թաքնված աշխատանքների իրականացումը, գրանցելով վարման մատյանում:

Շին. հրապարակը կազմակերպելիս պետք է ղեկավարվել հակահրդեհային անվտանգության վարչության կողմից տրված հրահանգների:

Շին. հրապարակը կոմպլեկտավորվում է հակահրդեհային ինվենտարով:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

1. Աշխատանքների բնույթից ելնելով^ա բանվորական բրիգադները ձևավորվում են որպես բազմապրոֆիլ կամ մասնագիտացված:

2. Բազմապրոֆիլ բրիգադները նպատակահարմար է կազմավորել խոշորացված (ընդհանրացված) տիպի ավարտուն շինարարական արտադրանքի« աշխատանքների ընդհանրացված փուլի» կոնստրուկտիվ հանգույցի ստեղծման նպատակով:

3. Բրիգադների քանակական և մասնագիտական - որակական կազմը սահմանվում է աշխատանքների ծրագրված ծավալների« աշխատատարության և աշխատանքների կատարման ժամկետների հիման վրա:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Բանվորների աշխատանքի պաշտպանությունը ապահովվելու է անհատական պաշտպանության միջոցների կիրառմամբ (հատուկ արտահագուստ« կոշիկ)« համալիր պաշտպանության միջոցառումների կատարումով (ցանկապատում« լուսավորում« օդափոխում« պաշտպանիչ և արգելակիչ սարքեր և հարմարանքներ և այլն)« սանիտարակենցաղային շինություններով և սարքավորումներով^ա գործող նորմերին և կատարվող աշխատանքների բնույթին համապատասխան

2. Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

3. Աշխատանքի պաշտպանության^ա անվտանգության տեխնիկայի« արտադրական սանիտարահիգիենիկ միջոցառումների և հակահրդեհային անվտանգության վերաբերյալ անց

է կացվելու հրահանգում: Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

4.Բանվորների անվտանգության տեխնիկայի ուսուցման« հրահանգման ժամանակին և որակով անցկացման« անհատական պաշտպանական միջոցների վիճակի և կիրառման« արտադրական անվտանգության և արտադրական սանիտարահիգիենիկ անվտանգության հետ կապված բոլոր միջոցառումների կատարման հսկողությունը վերապահվում է աշխատանքներն իրականացնող կազմակերպությանը:

Անհրաժեշտ է ավելի հետևողական մշտադիտարկումներ իրականացնել շինարարական գործունեության ոլորտում՝ արձանագրելով շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների հնարավոր անհամաչափությունները:

Իրականացվող շինարարական աշխատանքների ընթացքում կառուցապատողի կառաջնորդվի Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն, իսկ շահագործման ժամանակ 2017 թվականի մարտի 28-ի թիվ 12-Ն հրամաններով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներով:

2.1 Շինարարության պայմանները

Միջնակարգ դպրոցի շինարարության տեղամասն՝ ըստ երկրաբանական հետազննության արդյունքների ռելիեֆը հարթ է, փոքր թեքությամբ:

Նախագծվող շենքի հիմքերի կայունության վրա բացասաբար ազդող ֆիզիկաերկրաբանական պրոցեսներն ու երևույթները բացակայում են:

2.2 Աշխատանքների կատարման սխեմա

Նախապատրաստական փուլ Նախապատրաստական

փուլում իրականացվում են՝

- ժամանակավոր ցանկապատման իրականացում,
- գոյություն ունեցող կոմունիկացիաների վերատեղադրում (անհրաժեշտության դեպքում)
- ժամանակավոր շինությունների տեղադրում,
- ժամանակավոր ինժեներական ցանցերի տեղադրում,
- մեքենաների և մեխանիզմների փոխադրում շինհրապարակ,
- բանվորների հրահանգավորում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ,
- անիվների լվացման կետի տեղադրում (անհրաժեշտության դեպքում),
- անվտանգության նշանների տեղադրում,
- հակահրդեհային միջոցների տեղադրում:

Հիմնական փուլ

Հիմնական փուլում կատարվելու են հետևյալ աշխատանքները՝

- հիմնական և օժանդակ օբյեկտների կառուցում,
- ներքին և արտաքին կոմունիկացիաների տեղադրում,
- բարեկարգման աշխատանքներ,
- կանաչապատման աշխատանքներ, որոնք կիրականացվեն Տաթև համայնքապետարանի կողմից հաստատված նախագծի համաձայն:

2.3 Շինարարության ժամկետները

Շինարարության ժամկետը որոշվել է ըստ հիմնական աշխատանքների ծավալների և դրանց աշխատատարության: Ընդհանուր տևողությունը կազմում է 24 ամիս, բանվորների առավելագույն քանակը 25 մարդ, աշխատանքների համատեղման գործակիցը՝ 2,5, բանվորական ուժի օգտագործման անհամաչափության գործակիցը՝ 1,55:

2.4 Հիմնական շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների պահանջարկը

Հիմնական շինարարական մեքենաների և մեխանիզմների պահանջարկը որոշվել է աշխատանքների ծավալների և բնույթի հիման վրա՝ հաշվի առնելով շինարարության հատուկ պայմանները:

Շինարարական տեխնիկայի համար համապատասխան վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը իրականացվելու է շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ բետոնի խառնուրդը կմատակարարվի բետոնատար ավտոմեքենաներով, մասնագիտացված ընկերության կողմից, պայմանագրային հիմունքներով:

2.5 Հիմնական շինարարական աշխատանքների և ռեսուրսների ծավալները

Նախատեսվում է տեղափոխել համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր, ինչը ճշտման փուլում է, իսկ ապեստ պարունակող թափոնների կառավարումը կիրականացվի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Ավելացած հողային զանգվածը կտեղափոխվի Տաթև համայնքի կողմից ՀՀ օրենքով սահմանված վայր, համապատասխան թույլտվություն ստանալուց հետո:

2.5.1 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Դպրոցի կառուցման շինարարության ժամանակ օգտագործվում են տարբեր շինարարական նյութեր, այդ թվում երկաթբետոն, սրբատաշ և կոպտատաշ քար, փայտ, մետաղ, ապակի, բարձրորակ սվաղ, երեսապատման բարձրորակ նյութեր, ավազ, ցեմենտ, ներկանյութեր, բետոնյա կոնստուկցիաներ, մետաղական կոնստուկցիաներ և այլն:

Բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր՝ տարածքների ջրցանի, հողի/գրունտի խոնավացման համար՝ և շինանձնակազմի խմելու կենցաղային նպատակների համար:

Պահանջարկը որոշվել է աշխատանքների ծավալների, կատարման ժամկետների և Պետշինի խոշորացված նորմերի հիման վրա :

Բանվորկան և ԻՏԱ անձնակազմի կոմունալ-կենցաղային կարիքները հոգալու համար շինհրապարակում կտեղադրվեն ժամանակավոր սանհանգույցներ՝ հորատիպ զուգարաններ, որոնք շինաշխատանքների ավարտից հետո կապամոնտաժվեն:

Շինհրապարակում սանիտարական կանոնները և նորմերը պահպանվելուն են համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N15-Ն հրամանի համաձայն :

2.5.2 Շինմոնտաժային աշխատանքների որակի հսկումը

Շինմոնտաժային աշխատանքների բարձր որակն ու հուսալիությունն ապահովվում է շինարարական-մոնտաժային աշխատանքների արտադրական հսկման միջոցով, որն իրենից ներկայացնում է շինարարական արտադրանքի բոլոր փուլերում իրականացվող միջոցառումների համալիր:

Շինմոնտաժային աշխատանքների որակի արտադրական հսկումը ներառում է .

ա/ կոնստրուկցիաների, շինվածքների, նյութերի և սարքավորումների, աշխատանքային փաստաթղթերի մուտքային հսկումը;

բ/ արտադրական օպերացիաների և առանձին պրոցեսների օպերացիոն հսկումը;

գ/ շինմոնտաժային աշխատանքների ընդունման հսկումը:

Շինարարական արտադրության որակի ապահովման համակարգն ընդգրկում է նաև որակի տեխնիկական հսկումը, որն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 746 և 752 հոդվածների հիման վրա:

Մուտքային հսկմամբ ստուգվում է աշխատանքային փաստաթղթերի լիակազմությունը, տեղեկատվական անհրաժեշտ ծավալը; շինարարական կոնստրուկցիաների, շինվածքների, իրերի, նյութերի և սարքավորումների արտաքին տեսքը և համապատասխանությունը ստանդարտներին, նորմատիվային և աշխատանքային փաստաթղթերին, անձնագրերի, սերտիֆիկատների և այլ ուղեկցող փաստաթղթերի առկայությունը:

Անվտանգության տեխնիկայի, աշխատանքի պաշտպանության, բնապահպանական և հրդեհային անվտանգության պահանջներ

- Մինչև աշխատանքների մեկնարկը պետք է կատարված լինեն տվյալ նախագծով նախատեսված անվտանգության միջոցառումները , որոնց ավարտը պետք է ձևակերպված լինի համապատասխան ակտով:
- Մարդկանց գտնվելու համար վտանգավոր գոտիները պետք է ցանկապատվեն, ունենան վտանգի մասին նախազգուշացնող ցուցանակներ:
- Օրվա մութ ժամանակահատվածում շինարարական հրապարակը և աշխատատեղերը պետք է լուսավորված լինեն ըստ ГОСТ 12.1.046-85.

Լուսավորվածությունը պետք է լինի համաչափ, առանց կուրացնող էֆֆեկտի: Չլուսավորված տեղամասերում աշխատանքի իրականացումը չի թույլատրվում:

- Աշխատանքների տեղամասերը և աշխատատեղերը պետք է ապահովված լինեն ընկերային և անհատական պաշտպանության անհրաժեշտ միջոցներով, հրդեհամարման առաջնային միջոցներով, կապի, ազդանշանման և աշխատանքի անվտանգությունն ապահովող այլ միջոցներով՝ համաձայն գործող նորմատիվային փաստաթղթերի և համաձայնագրորի:
- Արգելվում է թողնել կախված, անկայուն, կոնստրուկցիաներ կամ դրանց մասեր:
- Էլեկտրական գործիքների հետ աշխատանքը թույլատրվում է 18-ից բարձր տարիքի անձանց: Էլեկտրաֆիկացված բոլոր գործիքները պետք է գրանցված լինեն հատուկ մատյանում և ունենան հաշվարկային համար: Կիրառելուց առաջ ստուգվում է գործիքի սարքին վիճակը՝ լարերի և բռնիչի մեկուսացումը, աշխատանքային մասի վիճակը, պարապ ընթացքում աշխատանքը և այլն: Էլեկտրական լարերի պահպանման գոտում բոլոր էլեկտրաֆիկացված գործիքները պարտադիր հողանցվում են:
- Բանվորները պետք է ապահովված լինեն արտահագուստով, հատուկ կոշիկներով և անհատական պաշտպանության միջոցներով:
- Փոշու առաջացումից խուսափելու կամ առաջացման ժամանակ այն մարելու համար շինարարական աղբը պետք է թրջել ջրով:
- Բեռնակալիչ հարմարանքները և տարան (վերամբարձ կռունկով տեղափոխելու դեպքում) պետք է փորձարկված լինեն անվանական բեռնամբարձությունը կրկնակի անգամ գերազանցող բեռով:
- Աշխատանքի գոտում պետք է ունենալ հակահրդեհային միջոցներ՝ 200 մ2 մակերեսին - 1 կոմպլեկտ հաշվարկով:
- Շինարարական աղբը պետք է ժամանակին հեռացվի, արգելվում է աղբի այրումը շինարարական հրապարակում:
- Արգելվում է դիզելային վառելիքի դատարկումը գետնի վրա:

3. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Տեղամասի ինժեներատեխնիկական պայմանները

Նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման նպատակով տեղամասում իրականացվել է ինժեներատեխնիկական պայմանների ուսումնասիրություններ:

Ինժեներատեխնիկական պայմանների վերաբերյալ եզրակացության կազմելու համար, հիմք է ընդունվել 8,0 մետր փորված 4 հորատանցքերի, տվյալների հիման վրա: Կատարվել է նմուշարկում, վերցվել են փորձանմուշներ, որոնց համար ուսումնասիրվել են գրունտների գեոտեխնիկական հատկությունների ուսումնասիրություններ: Իրականացվել է տարածքի

տեղանքի տեղագնություն, տեղանքում երկրաբանական մերկացումների նկարագրություն:

Խոտ գյուղը գտնվում է Սյունիքի մարզի մարզկենտրոնից՝ 83 կմ, Գորիս քաղաքից՝ 12 կմ հեռավորության վրա : Խոտը գյուղը Սյունիքի մարզի հնագույն բնակավայրերից է, գտնվում է Որոտանի ձախ կողմում՝ Բարձրադիր սարավանդի վրա: Հին Խոտ գտնվում էր Որոտանի ձախ ավիի խիստ զառիթափ լեռնալանջին:

Երկրաբանական կառուցվածքը

Շրջանի և տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են ժամանակակից գետա-լճային առաջացումները, կավային գրունտներով և հրաբխային առաջացումներով,բազալտներով :

Տեղամասի երկրաբանա-լիթոլոգիական կտրվածքը վերևից-ներքև ներկայացված է հետևյալ գրունտային շերտերով.

*Շերտ 1 Հողաբուսական շերտ, հզորությամբ 0,3-0,4 մետր
տ*

Շերտ 2 Ավազակավեր, շականակագույն, որոշ տեղերում սպիտակավուն, հզորությունը 2,0-7,6 մետր:Այն ունի համատարած տարածում:

Շերտ 3 Բազալտներ, մոխրագույն , ճեղքավոր, բեկորային: Բացված հզորությունը 4,0 մետր: Տեղամասում մինչև 8,0 մետր խորությունը չունի համատարած տարածում:

Շերտ 4 Բազալտների քայքայված պրոդուկտներ , խիճ, մանրախիճ, Տեղամասում մինչև 8,0 մետր խորությունը չունի համատարած տարածում:

Ջրաերկրաբանական պայմանները Ստորգետնյա ջրեր տեղամասում փորված հորատանցքերով մինչև 8,0 մետր խորության վրա չեն հանդիպել:

Գրունտների գեոտեխնիկական հատկությունների ուսումնասիրություններ

Ավազակավերի (շերտ 2) ջրաֆիզիկական հատկությունների տվյալները բերված են աղյուսակում:

Հետախուզահ որ.		Խտություն, գ/սմ ³			Ծակոտկենության գործակից, e	Խոնավություն W	Պլաստիկություն			Կոնսիստ. I _L	Գրունտի անվանումը
N	խորություն, մ	Գրունտի ρ	միներալ. ρ _s	կմախքի ρ _d			W _L	W _P	I _P		
Շերտ-2 Ավազակավեր,կավերի շականակագույն											
1	2,2-2,4	1,77	2,70	1,38	0,95 6	0,28 7	0,44 7	0,26 7	0,18 0	0,111	
2	3,5-3,7	1,82	2,69	1,40	0,92 1	0,30 5	0,42 2	0,25 4	0,16 8	0,304	
3	4,2-4,4	1,81	2,70	1,42	0,90	0,27	0,40	0,24	0,16	0,175	

				1	5	7	7	0	
Միջին արժեքներ	1,80	2,70	1,40	0,92 9	0,28 9	0,42 5	0,25 6	0,16 9	0,195

- Կլիմայական պայմանները

Տեղանքի կլիմայական բնութագիրը ներկայացնելու համար օգտագործվել են տարածաշրջանում գործող Միսիան օդերևութաբանական կայանի բազմամյա դիտարկումների տվյալները: Օգտագործելով կլիմայական հաշվարկային մեթոդները, հաշվարկվել են տեղանքի կլիմայական բնութագրերը:

Լեռնային երկրներին հատուկ օրինաչափությամբ՝ ՀՀ-ում կլիմայական գոտիները փոխվում են ըստ բարձրության: Ներկայացվող տարածքի կլիմայական պայմանների նկարագրության համար օգտվել ենք «Շինարարական կլիմայաբանություն» ՀՀՇՆ 22-01-2024 փաստաթղթից:

Ստորև բերված աղյուսակներով ներկայացվում են տարածաշրջանի կլիմայական ցուցանիշները, որոնք պետք է հաշվառվեն նախագծման, շինարարության և շահագործման ընթացքում:

«ՀԱՅԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՄԹՆՈՒՈՐՏԱՅԻՆ ՕՐԻՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՖՈՆԱՅԻՆ ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՅԻՆՆԵՐ (ՀՆԳԱՄՅԱ ՄԻՋԻՆ)»

Քաղաք	Աղտոտող նյութ	Միջին հնգամյա կոնցենտրացիա (Ֆոն), մգ/մ3
Կապան	Ազոտի երկօքսիդ	0.012
	Ծծմբի երկօքսիդ	0.018

Ժամանակավոր առաջարկություններ «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները»

Բնակչության քանակը (հազար մարդ)	Ֆոնային կոնցենտրացիաներ (մգ/մ3)			
	Փոշի	Ծծմբի երկօքսիդ (SO2)	Ազոտի երկօքսիդ (NO2)	Ածխածնի օքսիդ (CO)
50 -100	0.098	0.007	0.034	1.3
10-50	0.095	0.006	0.033	1.1
<10	0.071	0.006	0.023	0.8

**ՕԴԻ ՄԻՋԻՆ ԵՎ ԷՔՍՏՐԵՄԱԼ ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆԸ,
ՁՄՈԱՆ ՍԿԻՉԲԸ, ՎԵՐՋԸ ԵՎ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Աղյուսակ 1 Օդի միջին ջերմաստիճան

Բնակավայրի անվանումը	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

24.	Սիսիան	-4.3	-2.8	1.2	6.8	11.5	15.2	18.1	17.9	14.1	8.6	2.7	-2.2	7.2	-34.4	36.2
-----	--------	------	------	-----	-----	------	------	------	------	------	-----	-----	------	-----	-------	------

Աղյուսակ 2 Օդի միջին ջերմաստիճան (արդիականացման ենթակա)

Բնակավայրի անվանումը	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

51.	Սիսիանի լեռնանոց	-8.2	-7.5	-4.3	1.3	6.3	9.9	12.7	12.8	9.9	4.7	-1.0	-5.9	2.6	-26	31
-----	------------------	------	------	------	-----	-----	-----	------	------	-----	-----	------	------	-----	-----	----

Աղյուսակ 3 Օդի միջին առավելագույն (մ. ա.) և միջին նվազագույն (մ. ն.) ջերմաստիճանը

Բնակավայրի անվանումը	մ. ա. / մ. ն.	ըստ ամիսների, °C												ընդամենը
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

24.	Սիսիան	մ. ա.	1.9	3.1	7.0	13.2	18.3	21.9	24.6	24.9	21.7	16.4	9.7	4.2	13.9
		մ. ն.	-9.6	-8.0	-3.9	1.1	5.3	8.4	11.3	10.7	7.3	2.2	-2.8	-7.3	1.2

Աղյուսակ 4 Օդի դիտված բացարձակ առավելագույն (ա) և նվազագույն (ն) ջերմաստիճանը

Բնակավայրի անվանումը	ա/ն	ըստ ամիսների, °C												Տարեկան
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

24. Սիսիան	ա	15.2	16.3	22.1	27.0	29.5	33.0	36.2	36.0	35.4	28.4	22.5	19.2	36.2
	ն	-34.4	-31.0	-28.9	-18.2	-6.2	-1.2	1.3	1.0	-3.8	-14.7	-25.6	-29.9	-34.4

Աղյուսակ 5 Ձմռան սկիզբը, վերջը և տևողությունը

(օդի 0°C ջերմաստիճանի կայուն անցումը գարնանը և աշնանը)

Բնակավայրի անվանումը	Սկիզբ	Վերջ	Տևողություն, օր
1	2	3	4

24. Սիսիան	30 նոյեմբեր	8 մարտ	99
------------	-------------	--------	----

Ամիս	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Սիսիան										
70. Դեկտեմբեր	4.1	22	1.4	12	0.3	5				
71. Հունվար	6.5	22	2.3	16	0.6	7	0.1	3		
72. Փետրվար	4.0	17	1.6	13	0.3	6	0.02	2		

Աղյուսակ 8 Օդի նշված ջերմաստիճաններով օդերի միջին (մ) և առավելագույն (ա) քանակը տաք ժամանակահատվածի համար

Ամիս	Օդի ջերմաստիճանը, °C (առավելագույն ջերմաչափի տվյալներով)							
	≥25		≥30		≥35		≥40	
	մ	ա	մ	ա	մ	ա	մ	ա
	1	2	3	4	5	6	7	8

Ամիս	1	2	3	4	5	6	7	8
Սիսիան								
70. Հունիս	6.5	18	0.3	3				
71. Հուլիս	14.7	29	1.9	14	0.1	1		
72. Օգոստոս	16.0	30	2.1	10	0.1	1		

Աղյուսակ 9 Օդի էքստրեմալ ջերմաստիճանների միջին արժեքները (°C)

(առավելագույնի միջինը՝ ա. մ., և նվազագույնի միջինը՝ ն. մ.)

Բնակավայրի անվանումը	ա.մ. / ն.մ.	ըստ ամիսների												Տարեկան
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

24. Սիսիան	ա.մ.	8.0	9.5	14.8	21.0	25.0	28.2	30.5	30.9	29.1	23.8	17.1	11.5	32.2
	ն. մ.	-20.6	-19.1	-13.7	-5.8	-0.3	3.4	6.5	5.6	1.2	-4.1	-11.4	-18.1	-23.7

ՕԴԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԽՈՆԱՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աղյուսակ 10 Օդի հարաբերական խոնավությունը

Բնակավայրի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %																	
	ըստ ամիսների													Միջին տարեկան	Ամենացուրտ ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %		Ամենատաք ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %	
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	Միջին ամսական		Միջին ամսական, ժամը 15-ին	Միջին ամսական	Միջին ամսական, ժամը 15-ին	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
24. Սիսիան	71	71	72	70	71	69	65	65	70	72	73	73	70	71	57	65	48	

Աղյուսակ 13 Մթնոլորտային տեղումները (արդիականացման ենթակա)

Բնակավայրի անվանումը	միջին ամսական Տեղումների քանակը _____ մմ օրական առավելագույն													Տեղումների քանակը նոյեմբեր-մարտ ամիսներին, մմ	Տեղումների քանակը ապրիլ-հոկտեմբեր ամիսներին, մմ
	ըստ ամիսների														
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	Տարեկան		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
51. Սիսիանի լեռնանցք	53	64	77	101	102	71	43	26	36	64	56	64	757	314	443
	23	37	27	91	50	41	48	34	31	47	41	45	91		

ՁՅԱՆ ԾԱԾԿՈՒՅԹ

Աղյուսակ 14 **Ձյան ծածկույթ** (արդիականացման ենթակա)

Բնակավայրի անվանումը	Ձյան ծածկույթը			
	Առավելագույն տասնօրյակային բարձրությունը, սմ	Տարվա մեջ ձնածածկույթով օրերի քանակը	Ձյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը, մմ	Գրունտի սառչման առավելագույն խորությունը, սմ
1	2	3	4	5
61. Սիսիան	36	67	90	88

ՔԱՄԻ

Աղյուսակ 15 **Քամի** (արդիականացման ենթակա)

Բնակավայրի անվանումը	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, %					ըստ ուղղությունների			Անորորի կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Գերակշռող ուղղություն հունիս - օգոստոս ամիսներին	Միջին արագություններից նվազագույնը ըստ ուղղությունների հուլիսին, մ/վ	Գերակշռող ուղղությունը դեկտեմբեր - փետրվար ամիսներին	Միջին արագություններից առավելագույնը ըստ ուղղությունների հունվարին, մ/վ
		Միջին արագությունը, մ/վ	Հյուսիսային	Հյուսիս-արևելյան	Արևելյան	Հարավ-արևելյան	Հարավային	Հարավ-արևմտյան	Արևմտյան						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
30. Սիսիան	հունվար	8	1	14	2	2	2	26	45	56	1.9	ՀվԱրլ	4.5	ՀսԱրմ	3.9
		3.5	2.6	3.6	2.5	2.5	3.5	3.6	3.9						
	ապրիլ	4	2	36	6	2	6	25	19	55	2.0				
		3.4	3.2	4.1	3.7	3.4	4.0	3.6	3.9						
	հուլիս	1	1	79	16	0	1	1	1	45	3.1				
		3.1	4.4	5.0	4.5	3.6	3.7	3.3	3.0						
	հոկտեմբեր	2	2	53	7	2	6	20	8	65	1.6				
		2.7	2.8	4.2	3.2	2.9	3.9	3.7	3.8						

Աղյուսակ 16 **Քամու հաշվարկային արագությունը**

Բնակավայրի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնշում, (հՊա)	Միջին տարեկան արագությունը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով (≥15մ/վ)օրերի միտումը	Հաշվարկային արագությունը (մ/վ), որը հնարավոր է մեկ անգամ «ո» տարիների ընթացքում		
				25	50	100
1	2	3	4	5	6	7

24. Միսիան	842.6	2.0	3	16	17	18
------------	-------	-----	---	----	----	----

- Օդային ավազան

ՀՀ տարածքում մթնոլորտային օդի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Օդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ (այսուհետ՝ ՊՈԱԿ) կողմից:

2022 թվականի ընթացքում մթնոլորտային օդի որակի դիտարկումներ կատարվել են Երևան, Գյումրի, Վանաձոր, Ալավերդի, Հրազդան, Արարատ, Ծաղկաձոր, Կապան, Քաջարան և Չարենցավան քաղաքներում: Որոշվել են մթնոլորտային օդում փոշու, փոշու մեջ մետաղների (մոտ 21 մետաղ), ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի օքսիդների, ածխածնի մոնօքսիդի և գետնամերձ օդոնի պարունակությունները: Ընդհանուր առմամբ 2021 թվականին կատարվել է մթնոլորտային օդի 33216 նմուշառում, իրականացվել 36012 դիտարկում:

ՊՈԱԿ-ը բնակավայրում չունի դիտակայան, չի տեղադրում պասիվ նմուշառիչներ, մթնոլորտային օդի աղտոտվածության վերաբերյալ ՊՈԱԿ-ում տվյալներ չկան:

Որոշակի պատկերացում բնակավայրերի օդային ավազանների աղտոտվածության մասին կարելի է ստանալ ՊՈԱԿ-ի առաջարկած համապատասխան ձեռնարկ-ուղեցույցից: Ըստ այդ ուղեցույցի մինչև 10 հազար բնակչությամբ բնակավայրերի համար օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշներն են.

- Փոշի՝ 0.071 մգ/մ³;
- Ծծմբի երկօքսիդ՝ 0.006 մգ/մ³;
- Ազոտի երկօքսիդ՝ 0.023 մգ/մ³;
- Ածխածնի օքսիդ՝ 0.8 մգ/մ³:

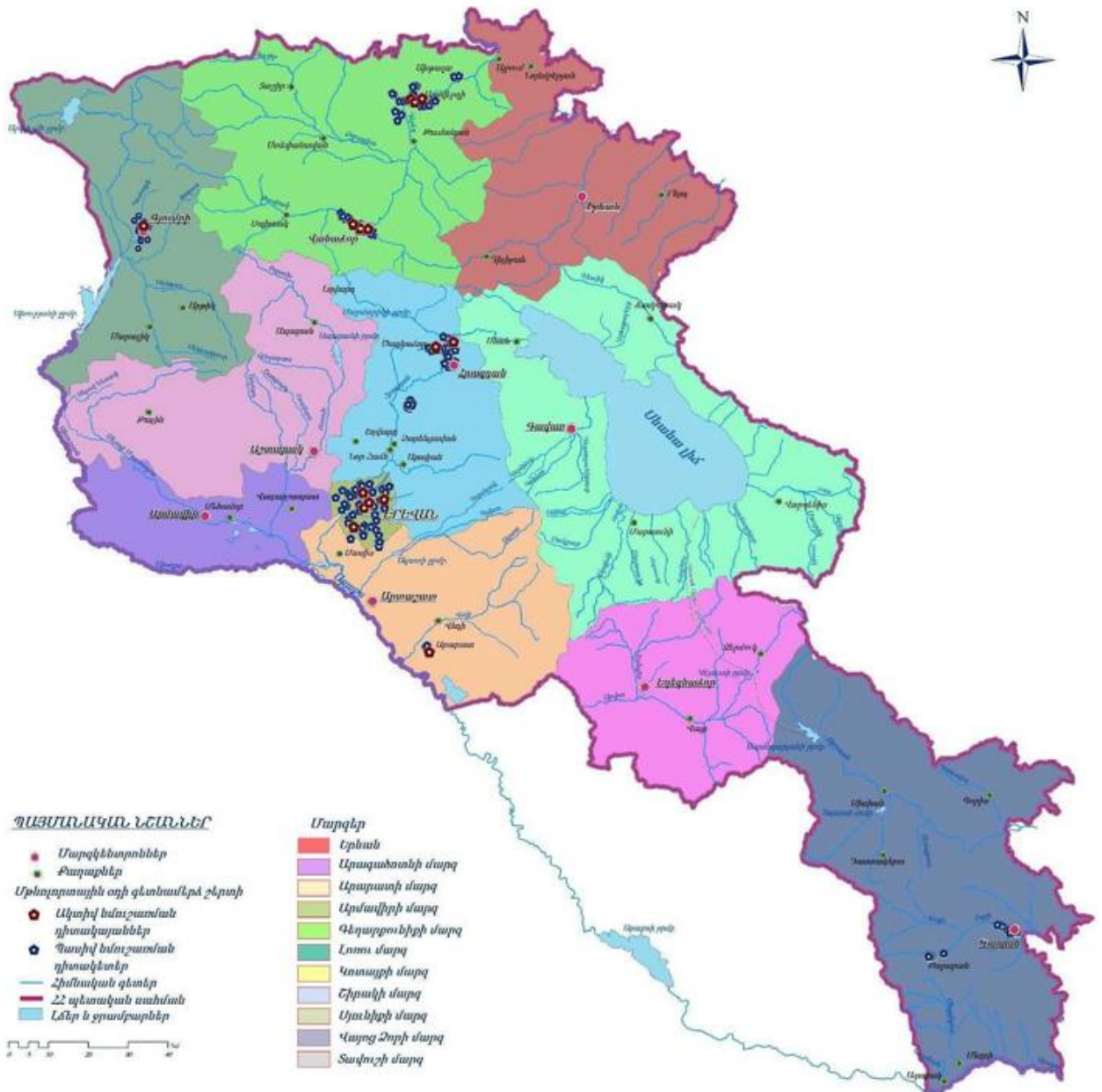
ՀՀ ՈՐՈՇ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴԻ ԱՂՏՈՏՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՖՈՆԱՅԻՆ ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՅԻՆՆԵՐ (ՀՆԳԱՄՅԱ ՄԻՋԻՆ)

Քաղաք	Աղտոտող նյութ	Միջին հնգամյա կոնցենտրացիա (Ֆոն), մգ/մ ³
Կապան	Ազոտի երկօքսիդ	0.012
	Ծծմբի երկօքսիդ	0.018

Ժամանակավոր առաջարկություններ «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները»

Բնակչության քանակը (հազար մարդ)	Ֆոնային կոնցենտրացիաներ (մգ/մ ³)			
	Փոշի	Ծծմբի երկօքսիդ (SO ₂)	Ազոտի երկօքսիդ (NO ₂)	Ածխածնի օքսիդ (CO)
50 -100	0.098	0.007	0.034	1.3
10-50	0.095	0.006	0.033	1.1
<10	0.071	0.006	0.023	0.8

Մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտացանց

- Ջրային ռեսուրսներ

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը նույնպես վերահսկվում է «Օդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ կողմից:

ՀՀ կառավարության կողմից՝ «Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից, յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին» որոշմամբ (ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75 Ն որոշում): ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով:

Մակերևութային ջրերի մոնիթորինգի դիտացանցում ընդգրկված է Հանրապետության

6 ջրավազանային կառավարման տարածքի (Հյուսիսային, Ախուրյան, Հրազդան, Սևան, Արարատյան, Հարավային) ջրային օբյեկտների (գետեր, ջրամբարներ, Արփա-Սևան ջրատարը և Սևանա լիճը) 131 դիտակետ: Ջրի որակը բնութագրվում է ֆիզիկաքիմիական՝ մինչև 45 ինդիկատորային ցուցանիշով (հիմնական անիոններ և կատիոններ, սնուցող նյութեր, ծանր մետաղներ, առաջնային օրգանական աղտոտիչներ), տարեկան 5-12 անգամ հաճախականությամբ:

Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածք

Մեղրիգետ գետի ջրի որակը Մեղրի քաղաքից վերև գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված մանգանով, գետաբերանի հատվածում՝ «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված մանգանով և ալյումինով:

Կարճևան գետի ջրի որակը գետաբերանի հատվածում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված թթվածնի 5-օրյա կենսաբանական պահանջարկով, ամոնիում իոնով, մոլիբդենով, վանադիումով, կոբալտով, կալիումով, նատրիումով, ընդհանուր անօրգանական ազոտով, սուլֆատ իոնով և կախությային չոր նյութերով:

Աճանան (Նորաշենիկ) գետի ջրի որակը Աճանան գյուղից վերև և գետաբերանի հատվածներում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս). Աճանան գյուղից վերև՝ պայմանավորված վանադիումով, գետաբերանում՝ մոլիբդենով, մանգանով, վանադիումով, կոբալտով և սուլֆատ իոնով:

Գեղի գետի ջրի որակը Աջաբաջ գյուղից վերև գնահատվել է «լավ» (2-րդ դաս), գետաբերանում՝ «միջակ» (3-րդ դաս)՝ պայմանավորված մանգանով և երկաթով:

Որոտան գետի ջրի որակը Գորայք գյուղից վերև և Սիսիան քաղաքից վերև գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս). Գորայք գյուղից վերև՝ պայմանավորված մանգանով, Սիսիան քաղաքից վերև՝ պայմանավորված մոլիբդենով, մանգանով և վանադիումով, Սիսիան քաղաքից ներքև՝ «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված մանգանով:

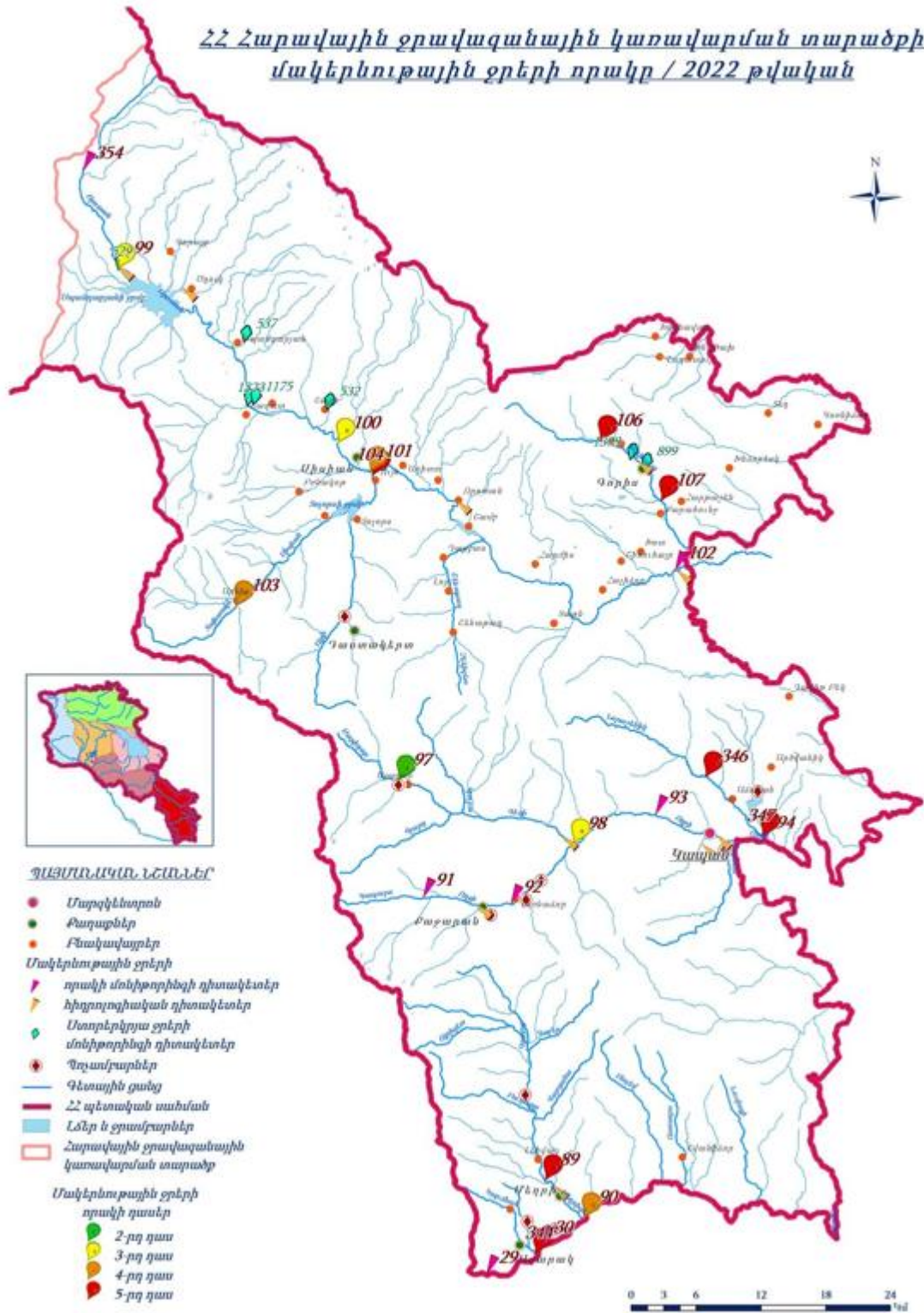
Սիսիան գետի ջրի որակը Արևիս գյուղից վերև գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված ալյումինով, գետաբերանում՝ «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված մոլիբդենով:

Վարարակ գետի ջրի որակը Գորիս քաղաքից վերև և ներքև ընկած հատվածներում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս). Գորիս քաղաքից վերև՝ պայմանավորված կախությային չոր նյութերով, Գորիս քաղաքից ներքև՝ ամոնիում իոնով:

Որոտան-Արփա ջրատարի ջրի որակը գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված սուլֆատ իոնով:

**ՀՀ Հարավային ջրավազանային կառավարման տարածքի
մակերևութային ջրերի որակը / 2022 թվական**

- Հողածածկ

Խոտ բնակավայրը գտնվում է ՀՀ Սյունիքի մարզի Տաթևի տարածաշրջանում և պատկանում է չոր տափաստանային բնահողային գոտուն, որտեղ տարածված են շագանակագույն տիպի հողերը, իրենց բազմաթիվ ենթատիպերով: Այս տիպի հողերն ըստ մեխանիկական կազմի հիմնականում միջին կավավազային են և ունեն հետևյալ առանձնահատկությունները. առաջին՝ հումուսի միջին պարունակությունը 2-4% է, երկրորդ՝ քարքարոտ են, երրորդ՝ աչքի են ընկնում խիստ արտահայտված, մասամբ ցեմենտացված էյուվիալ-կարբոնատային

հորիզոնի առկայությամբ, չորրորդ՝ ունեն թույլ հիմնային և հիմնային ռեակցիա (pH 7.4-8.5), հողի կլանունակությունը 30-35 մգ/էկվիվալենտ է և հինգերորդ՝ ունեն անբարենպաստ ջրաֆիզիկական հատկություններ:

Բուսաշերտը դիտարկվող տարածքում առկա է շինություններից ազատ տեղամասերում: Բուսաշերտի հզորությունը տատանվում է 10 – 15 սմ:

Ծրագրի իրականացման տարածքի հողամասի գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը խառը կառուցապատման է: Ծրագրի իրականացման տարածքի հողերի աղտոտվածության վերաբերյալ տվյալները պաշտոնական տեղեկագրերում բացակայում են, նաև մինչ այժմ ծրագրի իրականացման տարածքում որևէ արտադրական և/կամ գյուղատնտեսական գործունեություն չի իրականացվել, ուստի ծրագրի իրականացման տարածքի հողերը աղտոտված չեն կարող լինել:

Հողային աշխատանքների ժամանակ, գրունտի մշակման աշխատանքներից առաջացող հողային հանույթը և բնահողը կուտակվելու են կազմակերպված շինարարական հրապարակի տարածքում, որոնք հետագայում նախատեսվում են օգտագործել: Հեռացված գրունտի մի մասն օգտագործվելու է հետլիցքի նպատակով, իսկ մնացած հողային զանգվածը կտեղափոխվի տեղական ինքնակառավարման մարմնի հետ համաձայնեցված վայր:

3.1 Կենսաբազմազանություն

- Բուսական աշխարհ

Ներկայացվող տարածքը վերընթաց լանդշաֆտային գոտիներից զբաղեցնում է չոր տափաստանային ցածր լեռնային գոտին, որին առանձին տեղամասերում մանավանդ հարավահայաց և անջրդի/ բնորոշ է Կիսաանապատային, իսկ հիմնականում՝ Տափաստանային բուսածածկի տիպը:

Հայցվող տարածքում աճում են տփիկ (*Elymus L.*), այծակն գլանաձև (*Triticum cylindricum*), որում բազմամյա (*Lolium perenne L.*) սեզ սողացող (*Elytrigia repens L.*), շյուղափոխ (*Festuca valesiaca Gaudin*), խոզանուկ (*Setaria viridis (L.) P. Beauv*), ռեմերիա (*Roemeria macrostomum Boiss. et Huet*), խոտածաղիկ հարթ (*Herniaria glabra L.*), աովույտ կիսաուլոր (*Medicago hemicycle Grossh.*), զազ խոնարհված (*Astragalus declinatus Willd.*), քարաովույտ երփներանգ (*coronilla varia L.*), սրճուկ խոցված (*Hypericum perforatum L.*), մանուշակ գիշերային (*hesperis L.*), տուտղավարդ թավրիզյան (*Alcea flavovirens var. tabrisiana*), եզնակող կլորատերև (*bupleurum rotundifolium L.*):

ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներ չկան:

Պետք է նշել, որ նախատեսվող գործունեության ենթակա և հարակից տարածքներն արդեն իսկ խախտված են և օգտագործվում են մարդու կողմից՝ առկա է տրանսպորտային միջոցների երթևեկություն և աղմուկ, ինչի արդյունքում ներկայացված բուսատեսակները ինչպես նաև ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակները բուն նախատեսվող գործունեության և դրան հարակից տարածքներում բացակայում են:

Կենդանական աշխարհ

Ուսումնասիրվող տարածքի գտնվում է Տաթևի տարածաշրջանում, որտեղ

անողնաշարավոր կենդանիները բնութագրվում են համամատաբար աղքատ և միատեսակ կազմով: Ծրագրի իրականացման արածաշրջանում հանդիպում են հանդիպում են ճարպիկ մողես (*Lacerta agilis*), որդանման կույր օձ (*Typhlopidae vermicularis*), բազալտի բեկորներով կազմված փոքր անձավում նշվել է կանաչ դողոշ (*Pseudepidalea viridis*): Բզեզներից նշվել է թարախահան (*Meloe proscarabaeus*), բրոնզաբզեզներ (*Cetoniinae Leach*), գատկաբզեզը (*Coccinella magnifica*), թիթեռներից՝ Ագեստիս կապտաթիթեռ (*Aricia Agestis*) և կաղամբաթիթեռ (*Pieris brassicae*): Տարածքում առկա են սովորական դաշտամկան (*Microtus arvalis*) բազմաթիվ բներ, որոնցից բնակեցված երկուսը: Դիտարկվել է նապաստակ (*Lepus europaeus*), ըստ բնակիչների հետ իրականացված քննարկումների՝ տարածքում հայտնի են աղվես և գայլ: Թռչուններից դիտարկվել են սովորական կաչաղակ (*Pica pica*), տնային ճնճղուկ (*Passer domesticus*):

Պետք է փաստել, որ դիտարկվող տարածքում և նրա հարակից տարածքներում արդեն իսկ առկա է մարդկային գործոնը, առկա է տրանսպորտային երթևեկություն, մեքենաների շարժ և աղմուկ, ինչի պարագայում վայրի կենդանատեսակներ չեն կարող լինել:

Ուսումնասիրվող տարածքը չի առնչվում մշակութային հուշարձանների, պահպանության ենթակա տարածքների, կամ կենսաբազմազանության վտանգված տեսակների հետ:

Պետք է նշել, որ նախատեսվող գործունեության ենթակա և հարակից տարածքներն արդեն իսկ խախտված են և օգտագործվում են մարդու կողմից՝ առկա է տրանսպորտային միջոցների երթևեկություն և աղմուկ, ինչի արդյունքում ներկայացված կենդանատեսակները ինչպես նաև ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված կենդանատեսակները բուն նախատեսվող գործունեության և դրան հարակից տարածքներում բացակայում են:

- Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Ծրագրի ազդեցության ենթակա և հարակից տարածքներում չկան ԲՀՊՏ-ներ՝ արգելոցներ, ազգային պարկեր, պետական արգելավայրեր կամ բնության գրանցված հուշարձաններ:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ են նաև բնության հուշարձանները, որոնց ցանկը հաստատվել է ՀՀ կառավարության 14.08.2008թ.-ի N967-Ն որոշմամբ:

ՀՀ Սյունիքի մարզում հաշվառված բնության հուշարձանների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվությունը ներկայացված է աղյուսակում:

Հուշարձանի անվանումը	Գտնվելու վայրը
1	2
«Սատանա» բնական քանդակ	Սյունիքի մարզ, Գորիս քաղաքից մոտ 1,0 կմ հս-արլ, Գորիս-Ստեփանակերտ խճուղու ձախ կողմում
«Անանուն» ժայռ-մնացուկներ	Սյունիքի մարզ, Գորիս քաղաքի շրջակայքում
«Անանուն» ռելիեֆի փոքր ձևեր	Սյունիքի մարզ, Միսիան քաղաքի հս-արլ եզրին
«Անանուն» ռելիեֆի փոքր ձևեր	Սյունիքի մարզ, Քաջարանի հանքային ջրի

	աղբյուրից հս-արլ, Ողջի գետի ձախ ափին
1	2
«Մալնի ինտրուզիա» ներծայթուկ	Սյունիքի մարզ, Մեղրիի ենթատարածք, Ալվանք գյուղից մոտ 1-1,5 կմ հս, լքված Մալն գյուղի մոտ
«Անանուն» ապարների մերկացումներ	Սյունիքի մարզ, Երևան-Սիսիան խճուղու 180-181 կմ-ի ձախ և աջ կողմերում
«Խորձոր» V-աձև կիրճ	Սյունիքի մարզ, Խնածախ գյուղից 1.5-2.0 կմ հս-արլ
«Անանուն» էրոզիոն ռելիեֆ	Սյունիքի մարզ, Խնածախ գյուղից 2,5 կմ հս-արլ, Բերձոր տանող ճանապարհի ձախ կողմում
«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	Սյունիքի մարզ, Հալիձոր գյուղից 2 կմ արմ, Որոտանի կիրճում
1	2
«Անանուն» ապլիտային դայկաներ	Սյունիքի մարզ, Կապան քաղաքից 30-35 կմ հվ
«Հերթ» որմնաքանդակ	Սյունիքի մարզ, Սիսիան քաղաքից 3 կմ հս-արմ, «Շաքի» ջրվեժի մոտ
«Փղի ճտեր» որմնաքանդակ	Սյունիքի մարզ, Կապան քաղաքից մոտ 25 կմ հվ, «Շիկահող» պետարգելոց տանող ճանապարհին
«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	Սյունիքի մարզ, Որոտան գյուղի հվ-արմ եզրին
«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	Սյունիքի մարզ, Որոտան գյուղի հվ-արմ եզրին
«Շիջքար» (Բաղաքար) դայկա	Սյունիքի մարզ, Բաղաքար գետի աջ և ձախ կողմերում
«Անանուն» բուրգանման մնացուկներ	Սյունիքի մարզ, Վերիշեն գյուղից 2 կմ հս, Գորիս-Խոզնավար ճանապարհի ձախ կողմում
«Սատանի կամուրջ» բնական կամուրջ	Սյունիքի մարզ, Տաթն գյուղից 2,5 կմ հս-արլ
«Բնական թունել»	Սյունիքի մարզ, Քարահունջ գյուղի մոտ, Գորիս-Կապան խճուղու վրա
«Ազարակի» բրածո ֆլորա	Սյունիքի մարզ, Ազարակ քաղաք
«Շամբի» բրածո ֆլորա և ֆաունա	Սյունիքի մարզ, Շամբ գյուղից 500 մ հս-արմ, Որոտան գետի ձախ ափին, 1300 մ բարձրության վրա
«Ծաղկարի» լիճ	Սյունիքի մարզ, Զանգեզուրի լեռնաշղթայի կատարային հատվածում, Ծաղկարի գետի վերնամասում, Քաջարան քաղաքից մոտ 10 կմ հվ-արմ, ծ.մ-ից 3271,5 մ բարձրության վրա
«Կապուտան» (Գոգի) լիճ	Սյունիքի մարզ, Քաջարան գետի ակունքներում, Քաջարան քաղաքից մոտ 5-6 կմ հվ-արմ, ծ.մ-ից 3202 մ բարձրության վրա
«Անտակ» լիճ	Սյունիքի մարզ, Բոնակոթ գյուղի Զարդով ջրամբարից 1 կմ հս-արմ
«Գազանա» լիճ	Սյունիքի մարզ, Գեղի գյուղի ակունքներում, Գեղի գյուղից մոտ 9 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 3111,8 մ բարձրության վրա
«Կապույտ» լիճ	Սյունիքի մարզ, Մեղրի գետի ակունքներում,

	Լիճք գյուղից մոտ 8 կմ հս-արմ
«Բերդալիճ» լիճ	Սյունիքի մարզ, Ծղուկ գյուղից 13 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 3005, 7 մ բարձրության վրա
«Կապուտջուղ» ջրվեժներ	Սյունիքի մարզ, Քաջարան քաղաքից 3.0 կմ արմ, Կապուտջուղ գետակի վրա
«Շինուհայր» ջրվեժ	Սյունիքի մարզ, Որոտան գետի ձախ կողմում, Հին Շինուհայրից 0.5 կմ հս-արմ
«Աղվան» ջրվեժ	Սյունիքի մարզ, Մեղրի գետի ձախ վտակ Մալև գետակի, լքված Մալև գյուղից 2.0 կմ հվ-արլ

1	2
«Վարդանիձոր» ջրվեժ	Սյունիքի մարզ, Վարդանիձոր գյուղից 2.5 կմ հս-արմ, Բերդաքար գետի Վարդանիձոր վտակի վրա
«Աջիբաջ» ջրվեժ	Սյունիքի մարզ, Գեղի գետի ձախակողմյան Աջիբաջ վտակի վրա, համանուն գյուղից 4 կմ հս-արմ
«Շաքի» ջրվեժ	Սյունիքի մարզ, Որոտան գետի ձախակողմյան Շաքի վտակի վրա
«Պառավաձոր» ջրվեժ	Սյունիքի մարզ, Բերդաքար գետի ձախակողմյան վտակի վրա, Վարդանիձոր գյուղից 3 կմ հս-արմ
Սբ. Վարդան եկեղեցու քարայր կացարանի և աղբյուրի համալիր	Սյունիքի մարզ, Անգեղակոթ գյուղից 0.5 կմ արմ, Անգեղակոթ-Շաղաթ ճանապարհից աջ
Արծվանիկ գյուղի բնական քարանձավներ	Սյունիքի մարզ, Արծվանիկ գյուղից 3 կմ հվ, Երիցավանքի շրջակայքում
«Որոտան» բնապատմական համալիր	Սյունիքի մարզ, Որոտան գյուղի հվ-արմ եզրին աջ ու ձախ ափերին
Հին Գորիսի («Կյորես») հրաբխային ապարներ	Սյունիքի մարզ, Գորիս քաղաքի արլ մասում, Վարարակ գետի ձախ ափին
«Մեղրիի սոսի»	Սյունիքի մարզ, քաղ. Մեղրի
«Շիբլյակ»	Սյունիքի մարզ, Կապան քաղաք, Առաջաձոր տեղամասում, 800-900 մ բարձրության վրա
«Սֆագնումային մամուռներ»	Սյունիքի մարզ, Գոռայք գյուղից 5-6 կմ հս, Որոտանի լեռնանցքի մոտ
«Ջրաղացի» աղբյուրներ	Սյունիքի մարզ, Անգեղակոթ գյուղի հվ-արմ մասում, ծ.մ-ից 1770 մ բարձրության վրա
«Ծործոր» աղբյուրներ	Սյունիքի մարզ, Անգեղակոթ գյուղից 4 կմ հեռավորության վրա, Ծործոր գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1650 մ բարձրության վրա
«Վարդանաձորի» աղբյուրներ	Սյունիքի մարզ, Անգեղակոթ գյուղից 17 կմ հվ-արմ, Սիսիան-Նախիջևան ավտոճանապարհից 160 մ ներքև
«Սմբուլի» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Անգեղակոթ գյուղից հվ-արլ մասում, ծ.մ-ից 1740 մ բարձրության վրա
«Անապատի» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Անգեղակոթ գյուղի հարավային ծայրամասում, ծ.մ-ից 1840 մ բարձրության վրա

«Զրադացի» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Բարձրավան գյուղից 0.5 կմ հս-արմ, ծ.մ-ից 1350 մ բարձրության վրա
«Սևջուր» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Գեղի գյուղի հս ծայրամասում, Գեղի գետի ձախ ափին, ջրաղացի և կամրջի միջև, ծ.մ-ից 1600 մ բարձրության վրա

1	2
«Արքայից» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Դավիթ Բեկ գյուղի հս ծայրամասում, Քաշունի գետի կիրճի աջ ափին, ջրաղացի և կամրջի միջև, ծ.մ-ից 1065 մ բարձրության վրա
«Քյահրիզ» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Նոնաձոր գյուղից 1.5 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 670 մ բարձրության վրա
«Անանուն» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Շաքի գյուղի հս-արմ ծայրամասում, ծ.մ-ից 1685 մ բարձրության վրա
«Մեծ Նավի» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Շինուհայր գյուղից 0.5 կմ հս-արմ, Ճամփեզրին, խաչքարի մոտ
«Որոտան» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Որոտան գյուղի հս ծայրամասում
«Կաթնաղբյուր» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Տանձավեր գյուղի հվ-արմ ծայրամասում, անտառի եզրին, Քաշունի գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1570 մ բարձրության վրա
«Սպիտակջուր» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Տանձատափ գյուղից 1.4 կմ հվ, անանուն գետակի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1480 մ բարձրության վրա
«Շռան» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Քաշունի գյուղից 1.2 կմ հվ-արլ, ծ.մ-ից 1930 մ բարձրության վրա
«Ներքին» աղբյուր	Սյունիքի մարզ, Քարահունջ գյուղի հվ մասում, սողանքի մարմնի աջ կողմում, ծ.մ-ից 1250 մ բարձրության վրա

- Սոցիալական պայմանները

Սյունիքի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հարավում: Մարզը հյուսիսից սահմանակից է Վայոց ձորի մարզին, հարավից՝ պետական սահմանով սահմանակից է Իրանին (սահմանի երկարությունը 42 կմ է), արևմուտքից՝ Նախիջևանին և արևելքից՝ Արցախին: Սյունիքի մարզը զբաղեցնում է Զանգեզուր բնաշխարհի տարածքը, որը ներառում է Որոտան, Ողջի գետերի վերին ու միջին հոսանքների ավազանը և Զանգեզուրի՝ Մեծ Կովկասից հետո Հարավային Կովկասում ամենաբարձր լեռնաշղթայի, արևելյան լանջերը: Մարզի ամենաբարձր լեռնագագաթը Կապուտջուղն է (3 906 մ), իսկ ամենացածր վայրը՝ Մեղրու կիրճը (Արաքսի հովիտ 380մ): Ծովի մակերևույթից 3 250 մ բարձրության վրա՝ Կապույտ լճից սկիզբ է

առնում Մեղրի գետը, իսկ Կապուտջուղ լեռան հալոցքաջրերից՝ Կապուտջուղ գետը, որի հետ Քաջարանց գետի միահյուսումից կազմավորվում է Ողջի գետը:

Սյունիքի մարզը, գրավելով ռազմավարական և աշխարհաքաղաքական նշանակության կարևոր դիրք, ունենալով բնահումքային հարուստ պաշարներ, ար-տադրական մեծ ներուժ և հանդիսանալով հանրապետության ամենախոշոր վարչական ու տնտեսական մարզերից մեկը, միաժամանակ մնում է համեմատաբար քիչ բնակեցված և տնտեսապես թույլ յուրացված, ինչը մասամբ պայմանավորված է մայրաքաղաքից ունեցած մեծ հեռավորությամբ և տրանսպորտային հաղորդակցության այլընտրանքային միջոցների բացակայությամբ:

Օգտակար հանածոներով ամենահարուստ մարզն է: Դրանցից կարևորագույններն են՝ 17 գունավոր (պղինձ, մոլիբդեն, ցինկ և այլ գունավոր) և թանկարժեք (ոսկի, արծաթ) մետաղների հանքաքարերը, ինչպես նաև ոչ մետաղային օգտակար հանածոների մի ամբողջ շարք (շինարարական և երեսապատման քարեր, բազալտային հումք, կրաքարի և այրվող թերթաքարերի, մարմարի, գրանիտի, պերլիտի և դիատոմիտների պաշարներ): Մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը արդյունաբերության և գյուղատնտեսության ոլորտներն են:

Մարզի արդյունաբերության հիմնական ճյուղը հանքարդյունաբերությունն է, սննդամթերքի և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը: Մարզում արտադրվող էլեկտրաէներգիայի գերակշիռ մասը բաժին է ընկնում Որոտանի ՀԷԿ-ի կասկադին: Գյուղատնտեսությունը հիմնականում մասնագիտացած է բուսաբուծության (մասնավորապես՝ հացահատիկային մշակաբույսերի և կարտոֆիլի արտադրություն) և անասնաբուծության (մասնավորապես՝ խոշոր և մանր եղջերավոր կենդանիների բուծում) մեջ:

Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային և էլեկտրատրանս-պորտով (ճոպանուղի): Մարզի տարածքով է անցնում Հայաստանն Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ կապող ավտոմայրուղին, որն էական դեր ունի մարզի տնտեսության զարգացման գործում: 2008թ. շահագործման է հանձնվել «Կապան-Ծավ-Մեղրի» ռազմավարական նշանակություն ունեցող ավտոմայրուղին, որը, որպես այլընտրանք «Կապան-Քաջարան-Մեղրի» միջպետական ճանապարհին՝ տեխնիկական ցուցանիշներով գերազանցում է վերջինիս: Մարզով են անցնում Արցախը Հայաստանին կապող կարևոր ավտոմայրուղին և Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը ցամաքային անմիջական կապով Հայաստանին կապող միակ ճանապարհը:

Կապան քաղաքը (2021թ. տարեսկզբին՝ 42.0 հազ. մարդ) գտնվում է Խուստուփ լեռան ստորոտում (3201 մ), Երևանից 301 կմ հեռավորության վրա: Տնտեսության առաջատար ոլորտն արդյունաբերությունն է, ընդհանուր ծավալում գերակշռողը հանքարդյունաբերությունն է, որից

կարևորագույններն են գունավոր և ազնիվ մետաղների արդյունահանումը: Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն նաև մշակող արդյունաբերությունը (սննդամթերքի, մանածագործական արտադրատեսակների ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների, այլումինե և մետաղապլաստիկ իրերի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների, կահույքի և էլեկտրական արտադրության) և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը:

Քաջարան քաղաքը (2021թ. տարեսկզբին՝ 6.9 հազ. մարդ), գտնվում է Երևանից 326 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 25 կմ:

ՀՀ գունավոր մետալուրգիայի կենտրոնն է՝ պղնձի և մոլիբդենի հզոր հումքային բազա հանդիսացող հազվագյուտ հանքավայրի շահագործման հիման վրա: Տնտեսության հիմնական և առաջատար ճյուղը հանքարդյունաբերությունն է: Քաղաքի տնտեսության մեջ իր բաժինն ունի նաև մշակող արդյունաբերությունը, որում 18 առանձնանում են սննդամթերքի և պատ-րաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրությունը:

Գորիս քաղաքը (2021թ. տարեսկզբին՝ 19.9 հազ. մարդ), գտնվում է Երևանից 236 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 65 կմ, տնտեսության հիմնական ճյուղն արդյունաբերությունն է: Հիմնականում զարգացած են էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը, սննդամթերքի, մանածագործական արտադրատեսակների, կարի, այլումինե և մետաղապլաստիկ իրերի, բնափայտի մշակման ու փայտե արտադրատեսակների և էլեկտրասարքավորանքի արտադրությունները:

Միսիան քաղաքը (2021թ. տարեսկզբին՝ 14.4 հազ. մարդ), գտնվում է Երևանից 201 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 110 կմ, տնտեսության ծավալում գերակշռողն էլեկտրաէներգիայի արտադրությունն է, որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն նաև այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների և սննդամթերքի արտադրությունները:

Դաստակերտ քաղաքը (2021թ. տարեսկզբին՝ 0.3 հազ. մարդ), գտնվում է Երևանից 221 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 130 կմ: Աշխատանքներ են տարվում պղնձի և մոլիբդենի հանքերը վերագործարկելու համար:

Մեղրի քաղաքը (2021թ. տարեսկզբին՝ 4.2 հազ. մարդ), գտնվում է Երևանից 376 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 75 կմ, տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը մշակող արդյունաբերությունն է: Որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն էլեկտրաէներգիայի և մրգերի պահածոների ու հյութերի արտադրությունը:

Ագարակ քաղաքը (2021թ. տարեսկզբին՝ 4.1 հազ. մարդ), գտնվում է Երևանից 388 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 87 կմ, տնտեսության առաջատար ոլորտը հանքարդյունաբերությունն է, որից կարևորագույնը գունավոր մետաղների արդյունահանումն է: Քաղաքի տնտեսության զարգացումը կապված է պղնձամոլիբդենային արտադրության հետ:

Ագարակում են գտնվում Հայաստան-Իրան սահմանային և մաքսակետերը:

2021 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ Սյունիքի մարզի ամբողջ բնակչությունը կազմել է 135.8 հազ.մարդ, որից քաղաքային բնակչությունը՝ 91.8հազ.մարդ, գյուղականը՝ 44.0հազ.մարդ:

Արդյունաբերական արտադրանքը 2021թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ կազմել է 359754.9մլն.դրամ, արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը՝ 102.8%: Ըստ արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը ըստ արտադրության բաժինների ներկայացված է հետևյալ կերպ. հանքագործական արդյունաբերություն–301645.8մլն.դրամ, մշակող արդյունաբերություն–32924.3մլն.դրամ, էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում–24019.9մլն.դրամ, ջրամատակարարում, կոյուղի և թափոնների կառավարում և վերամշակում–1164.9մլն.դրամ:

3.2 Պատմամշակութային հուշարձանների ցանկ

Այս հոդվածը ներկայացնում է [Սյունիքի մարզի Խոտ](#) գյուղի պատմության և մշակույթի հուշարձանների ցանկը, որը 2002 թ. հաստատվել է Հայաստանի կառավարության կողմից: Ցանկում ներառված է ընդամենը 31 հուշարձան (8 միավոր):

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե
Ամրոց	մ.թ.ա. 2 հզ վերջ - միջնադար	գյուղից 1 կմ հվ-աե, «Բակատեղեր» վայրում, ՀԷԿ-ի հարևանությամբ
Դամբարանադաշտ	մ.թ.ա. 2-1 հզ	
Բնակատեղի	ուշ անտիկ - միջնադար	գյուղի ամ եզրին, «Վանքի տարածք» վայրում
Գյուղատեղի Խոտ	10-20 դդ.	գյուղից 500 մ հվ, Որոտանի ձախ ափին, խիստ զառիթափ լեռնալանջին
Գերեզմանոց	10-20 դդ.	գյուղատեղիի հվ-ամ եզրին
Եկեղեցի	17 դ.	գերեզմանոցի հս մասում
Խաչքար	10-11 դդ.	գերեզմանոցի կենտրոնում
Խաչքար	12-13 դդ.	գերեզմանոցի կենտրոնում
Խաչքար	1289 թ.	գերեզմանոցի հս եզրին
Խաչքար	13 դ.	գերեզմանոցի կենտրոնում
Խաչքար	13 դ.	գերեզմանոցի հս-աե մասում
Խաչքար	13-14 դդ.	
Խաչքար	13-14 դդ.	գերեզմանոցի կենտրոնում
Խաչքար Ասաղի	1306 թ.	գերեզմանոցի կենտրոնում
Խաչքար Համի	1524 թ.	գերեզմանոցի հս եզրին
Խաչքար Մուրատի	13 դ. 2-րդ կես	գերեզմանոցի աե եզրին

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե
Խաչքար Շրվաշահի	1282 թ.	գերեզմանոցի հս-աե եզրին
Խաչքար պարոն Սիմեոնի	1423 թ.	
Տապանաքար	16-17 դդ.	գերեզմանոցի հս-աե մասում
Տապանաքար	16-17 դդ.	գերեզմանոցի աե մասում
Տապանաքար Մուրատի	13 դ. 2-րդ կես	գերեզմանոցի աե եզրին, Մուրատի խաչքարի մոտ
Գերեզմանոց	15-18 դդ.	գյուղատեղիի կենտրոնում
Եկեղեցի	17-18 դդ.	գերեզմանոցում
Խաչքար	1409 թ.	ազուցված է եկեղեցու ամ պատի մեջ
Դամբարանադաշտ	մ.թ.ա. 1 հզ	գյուղի հվ-ամ եզրին, «Խաչեր» հանդամասում
Եկեղեցի	17 դ.	գյուղի հվ եզրին, ավտոտնակի մոտ
Եկեղեցի «Սրգաձորի խաչ»	17 դ.	գյուղից 1 կմ հվ-ամ
Հուշարձան Երկրորդ աշխարհամարտում զոհվածներին	1966 թ.	գյուղի ամ եզրին
Մատուռ	11-12 դդ.	գյուղի հվ եզրին, «Խաչեր» հանդամասում
Խաչքար	13-14 դդ.	մատուռից 15 մ հվ-աե
Խաչքար	17-18 դդ.	մատուռից 15 մ հվ-աե

Թափոնների կառավարում

Շինաշխատանքների իրականացման ընթացքում առաջացող թափոնների տեսակները և քանակները՝

	Անվանումը	Վտանգավորության դասը	Ծածկագիրը ըստ «Թափոններիցանկի»	Քանակը, ամբողջ շինարարության համար
1.	Շինարարական աղբ	IV	9120060101004	8850 խմ
2.	տարածքում առաջացած կենցաղային չտեսակավորված աղբ(բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)	IV	9120040001 00 4	9մ ³

Ընդհանուր հանույթը՝ 12000խմ, հետլիցքը՝ 3150խմ: Շին աղբի ծավալը՝ 8850խմ:

Շինարարական աղբը ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման

մարմինների կողմից հատկացված վայր: Կրթահամալիրի շահագործման ընթացքում կառաջանա կենցաղային աղբ, որը պայմանագրային հիմունքներով կտեղափոխվի համապատասխան ընկերության կողմից:

4. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Շինարարական աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով պետ. նորմերը, կանոնները, ստանդարտները, ինչպես նաև նախագծի տեխնիկական պայմանները: Բոլոր տիպի թաքնված աշխատանքների համար պետք է կազմել թաքնված ախատանքների ակտ տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից հաստատված:

Շին. հրապարակը կազմակերպելիս ղեկավարվել քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից հաստատված դրույթներով, շին. հրապարակի հակահրդեհային անվտանգության պատասխանատվությունը կրում է անմիջապես շինարարության ղեկավարը կամ նրան փոխարինող անձը:

Երեկոյան ժամերին դադարեցնել աղմկոտ աշխատանքների կատարումը:

- Ռիսկերի գնահատում

Ներկայացվող գործունեության իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հիմնականում կապված են՝

- փորման բեռնման աշխատանքների,
- հողային զանգվածների տեղափոխման,
- շինարարական տեխնիկայի շահագործման,
- ջրամեկուսացման համար օգտագործվող նյութերի օգտագործման,
- բետոնային աշխատանքների հետ:

Թվարկված աշխատանքների ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով նախատեսված են բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ներառված են բնապահպանական կառավարման պլանում:

Սույն հայտում բերված են հիմնական բնապահպանական միջոցառումները ըստ ազդեցության ուղղությունների:

- Արտանետումների աղբյուրները

Ներկայացվող աշխատանքների կատարման ընթացքում հիմնական ռիսկերը կապված են արտանետումների հետ, որոնց ցանկը բերված է ստորև՝

- փոշու արտանետումներ հիմքերի փորման ընթացքում
- դիզելային վառելիքի արտանետումներ շինարարական տեխնիկայի շահագործման

Ժամանակ:

- Բնապահպանական միջոցառումների ընդհանուր նկարագրություն

- Մթնոլորտային օդ

Օդային ավազանը ադոտոտումից պահպանելու համար նախատեսված են՝

- կառուցապատման ենթակա տարածքը ցանկապատել

- շինությունների ծածկում անթափանց թաղանթով, համապատասխան բարձրության

- շինարարական աշխատանքների /փոշի առաջացման աշխատանքներ/ ընթացքում անհրաժեշտ է իրականացնել ջրցան,

- պարբերաբար ստուգել շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակը և իրականացնել կարգադրում:

- շինարարական նյութերի (հատկապես սորուն շինարարական նյութերի դեպքում, ինչպիսիք են ավազը, խիճը, հողը և այլն) տեղափոխումը պետք է իրականացվի փակ ծածկով մեքենաներով.

- իրականացնել շինտեխնիկայի անվադողերի լվացում շինհրապարակից դուրս գալուց առաջ

- սորուն նյութերի պահեստները ծածկել համապատասխան բարձրությամբ թաղանթով, ինչը կանխարգելում է փոշու տարածումը:

- Ջրային ռեսուրսներ

Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները.

- ջրցանի ծավալները հաշվարկվում են այնպես, որ չառաջանան մակերևութային հոսքեր և ջուրը բավականացնի միայն փոշենստեցման համար,

- տարածքի հոսքերը կմիավորվեն մեկ բակային ցանցում և կմիացվեն սելավային ջրացանցին:

- անձրևների ժամանակ առաջացող շինարարական հոսքաջրերը կուղորդվեն պարզարան: Անձրևաջրերի նստեցման պարզարանը գտնվում է շինարարական հրապարակին կից, իրենից ներկայացնում է պլաստմասե 25խմ ծավալով տարողություն, որի ծավալը ընտրվել է հաշվի առնելով, որ շինարարական աշխատանքները միաժամանակ կիրականացվեն 500քմ մակերեսով տարածքի վրա: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինադր:

- Հողային ռեսուրսներ

Հողային ռեսուրսների պահպանության համար նախատեսվում են.

- Շինարարական նյութերը կտեղադրվեն բետոնապատ մակերեսի վրա,

- Հողի բերրի շերտը պահպանելու նպատակով նախատեսվում է առաջնորդվել ՀՀ կառավարության 08.09.2011թ.-ի թիվ 1396-Ն որոշմամբ հաստատված Հողի բերրի շերտի

օգտագործման կարգով և 02.12.2017թ.-ի թիվ N404 որոշմամբ, մասնավորապես նախատեսել հետևյալ միջոցառումները.

- Շինարարական սարքավորումներից նավթանյութերի արտահոսքի հավանականությունը նվազեցնելու նպատակով, անհրաժեշտ է, որ այդ տարածքներում ապահովվի սարքավորումների և մեքենաների պատշաճ տեխնիկական վիճակ:
- Այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար պետք է տեղադրել ավագ կամ մանրախիճ: Այն դեպքերում, երբ մեքենաներից և սարքավորումներից կլինի վառելիքի և/կամ քսայուղերի արտահոսք, ապա պետք է փոխված ավագը կամ մանրախիճը տեղափոխել համապատասխան աղբավայր և այն փոխարինել նորով:
- աշխատանքների ավարտից հետո կմաքրվեն բոլոր տարածքները և առաջացած թափոնները կտեղափոխվեն ինքնակառավարման մարմնի կողմից հատկացված աղբավայր,
- տարածքը կբարեկարգվի և կմաքրվի շինադրից:
- Նախատեսվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թ. ապրիլի 20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի՝ ՈՂՀմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից պարտավոր են դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ հայտնել լիազորված մարմնին:
Շին հրապարակի տարածքում առկա չեն ծառեր, նշեմ նաև որ հողամասը գտնվում է ծովի մակարդակից 2106 մ բարձրության վրա, և տարածքում ծառեր գրեթե առկա չեն:
Նոր դպրոցի տարածքում ծառեր առկա չեն, ծառերը գտնվում են հին դպրոցի հարակից տարածքում, որոնք որևէ ազդեցության չեն ենթարկվելու:

Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածությունը

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝

- Հրդեհի առաջացումը
- Հեղուկ նյութերի արտահոսքը
- Աշխատողների վնասվածքները
- Շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝

- Մինչ աշխատանքների սկիզբը ոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը:

- Մինչ աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը և տրանսպորտային միջոցները հազեցվում են հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղարկողիկով, իսկ աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործմանն, ինչպես նաև առաջին բուժօգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում:

- Հեղուկ նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և

պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար:

• բոլոր աշխատողներին տրվելու են անհատական պաշտպանության միջոցներ: Հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին կցուցաբերեն առաջին բուժօգնության, ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կտեղափոխվի քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատությունը:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

Հակահրդեհային միջոցառումներ

ա) մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

բ) հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,

գ) շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

դ) անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների ժամանակ թույլ չտալ շինարարական տեխնիկայի գերբեռնված աշխատանք, խստորեն հետևել տեխնոլոգիայի ընթացակարգին, անդորրի պայմաններում դադարեցնել շինարարական տեխնիկայի աշխատանքը:

Աղմուկ և թրթռում

Աղմուկի մակարդակներ գնահատվում են շինարարության ընթացքում, աղմուկի հնարավոր մակարդակները չեն գերազանցի ՀՀ ազգային նորմերը: Աղմուկի մակարդակը կկառավարվի համապատասխան մեղմացնող միջոցառումների իրականացմամբ: Հնարավոր բողոքների դեպքում կիրականացվեն աղմուկի և թրթռումների մակարդակների գործիքային չափագրումներ:

Տարածքում աղմուկի առաջացման աղբյուրներն են՝

Ավտոտրանսպորտը և շինարարությունը

Աղմուկից պաշտպանվող օբյեկտ հանդիսանում է գյուղը, որը գտնվում է հայցվող տարածքից զգալի հեռավորության վրա:

Քանի որ մոտակա գյուղը գտնվում է աղմուկի աղբյուրից բավականին հեռու, ապա աղմուկի մակարդակը հաշվարկվում է սանիտարա-պաշտպանիչ գոտու սահմանին (հեռավորությունը աղմուկի աղբյուրից 500մ):

Տարածքում տեխնիկայի և բեռնատար տրանսպորտի աշխատանքներից գումարային հաշվարկային ձայնային բնութագիրը $LA_{էլվ}$ սահմանված է 79ԴԲԱ (համաձայն գործող նորմերի):

Աղմուկի մակարդակը աղմուկից պաշտպանող տարածքի հաշվարկային կետում որոշվում է՝

$$LA_{տար} = LA_{էլվ} - \Delta LA_{հեռ} - \Delta LA_{էկր} - \Delta LA_{կանաչ}$$

Որտեղ՝

$LA_{էլվ}$ - աղմուկի աղբյուրի ձայնային բնութագիրը, $LA_{էլվ} = 79$ ԴԲԱ

$\Delta LA_{հեռ}$ - աղմուկի մակարդակի նվազումը հաշվարկային կետի և աղմուկի աղբյուրի միջև հեռավորությունից կախված

$\Delta LA_{հեռ} = 500$ մ-ի վրա կազմում է 28ԴԲԱ

$\Delta LA_{էկր}$ - աղմուկի մակարդակի նվազումը էկրանով: $\Delta LA_{էկր} = 14$ ԴԲԱ

Կրթահամալիրի տարածքը տվյալ դեպքում ծառայում է որպես էկրան:

$\Delta LA_{կանաչ}$ - աղմուկի մակարդակի նվազումը կանաչ ռոտիով,

$\Delta LA_{կանաչ} = 0$ ԴԲԱ: Աղմուկի մակարդակը սանիտարա-պաշտպանիչ

գոտու սահմանին կկազմի՝ $LA_{տար} = LA_{էլվ} - \Delta LA_{հեռ} - \Delta LA_{էկր} - \Delta LA_{կանաչ} = 79 - 28 -$

$14 = 37$ ԴԲԱ

Հաշվի առնելով կրթահամալիրի հեռավորությունը մոտակա բնակավայրերից մեկ հերթափոխով աշխատանքային ռեժիմը՝ գումարային հաշվարկային ձայնային բնութագիրը շրջակա բնակավայրերի տարածքում կլինի բնակելի գոտիների համար սահմանված նորմերից /45ԴԲԱ/ շատ ցածր:

Աղմուկի մակարդակը գիշերային ժամերին գտնվում է նորմերի սահմաններում և կազմում է 32ԴԲԱ (նորման 35ԴԲԱ):

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար նախատեսվում է՝

- խուսափել շինարարական գործողություններից, մեքենաների և սարքավորումների կայանելուց զգայուն ազդակակիրների հարևանությամբ, ինչպիսիք են մասնավոր բնակելի տները, փոքր բիզնեսի կետերը, այլ հասարակական շենքերը;
- Աղմկահարույց աշխատանքներն հնարավորինս իրականացնել օրվա ցերեկային ժամերին:
- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- շինարարական աշխատանքներում ներգրավել ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև դրանք շահագործել տեխնիկական նորմալ վիճակում:
- պարբերաբար ստուգել և կարգադրել տեխնիկական միջոցների և ավտոտրանսպորտի շարժիչները, բացառել անսարք վիճակում գտնվող մեքենաների օգտագործումը
- շինարարական տեխնիկական միջոցների ընտրության ժամանակ հատուկ ուշադրություն դարձնել դրանց աղմուկի մակարդակին:

- Բոլոր մեքենաները պետք է ապահովված լինեն համապատասխան խլացուցիչներով:

Թափոնների կառավարում

Կրթահամալիրի կառուցման ընթացքում թափոնների ճիշտ կառավարման համար կարևոր են հետևյալ միջոցառումների իրականացումը.

- Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները պետք է նախապես որոշված լինեն շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնների բոլոր հիմնական տեսակների համար:
- Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից
- Հնարավորության դեպքում կապալառուն կարող է պիտանի թափոնները կրկնակի օգտագործել
- Անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել վտանգավոր նյութերի հետ անվտանգ կերպով վարվելու և պահեստավորելու ընթացակարգերը;
- Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում;
- Վտանգավոր Արտահոսքերի դեպքում, անմիջապես կլանիչ նյութով պետք է մաքրել առաջացած հետքերը

Միջնակարգ դպրոցի կառուցման ընթացքում առաջացող շինարարական աղբն ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր:

Առաջացել շինարարական աղբը՝ թափոնը նախատեսվում է տեղափոխել համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր, ինչը ճշտման փուլում է, իսկ ասբեստ պարունակող թափոնների կառավարումը կիրականացվի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

5. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ

Միջնակարգ դպրոցի շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման/մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

1. Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NOx և այլն) արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ
2. Փոշենստեցման նպատակով նախատեսվում է իրականացնել տարածքի ջրցանում տարվա շոգ և չոր եղանակներին, օրեկան 2-3 անգամ:
3. Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության

մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ

4. Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ

Բնապահպանական միջոցառումների համար նախատեսվում է տարեկան մասնահանել 850 հազ. դրամ, ամբողջ շինարարության ընթացքում 1200 հազ. դրամ:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կիրականացվեն մշտադիտարկումներ ուղղված շինհրապարակի որակի, քանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների պահպանման:

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐ	ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ
Ընդհանուր դրույթներ	Նախագգուշացումներ և աշխատողների անվտանգություն	<p>(a) Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները և համայնքը պետք է նախագգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ</p> <p>(b) Շինարարության համար անհրաժեշտ բոլոր պահանջվող թույլտվությունները ձեռք են բերվել</p> <p>(c) Կապալառուն պաշտոնապես համաձայնել է, որ աշխատանքները կիրականացվեն ապահով և կարգապահ՝ նվազագույնի հասցնելով ազդեցությունը հարևան տնտեսությունների և շրջակա միջավայրի վրա:</p> <p>(d) Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ)</p> <p>(e) Շինհրապարակում տեղադրվող համապատասխան տեղեկատվական վահանակները աշխատողներին կիրազեկեն հիմնական կանոնների և նորմերի վերաբերյալ:</p>
Շինարարական աշխատանքներ	Օդի որակ	<p>(a) Շինաշխատանքների իրականացման ընթացքում հատուկ տարողություններ կկիրառվեն շինարարական աղբի հեռացման համար</p> <p>Նշված տարողությունները պետք է պահպանվեն տարածքում և անընդհատ ցողվեն ջրով՝ թափոններից գոյացած փոշու քանակը նվազեցնելու նպատակով</p> <p>(b) Շրջակա տարածքները (մայթերը, ճանապարհները) պետք է զերծ պահվեն շինարարական աղբից՝ փոշին նվազագույնի հասցնելու նպատակով</p> <p>(c) Շինարարական տրանսպորտային միջոցների պարապուրդ շինհրապարակում չի թույլատրվի:</p>
	Աղմուկ	<p>(a) Շինարարական աշխատանքներից գոյացած աղմուկը կսամանափակվի թույլատրված ժամերի միջակայքում</p> <p>(b) Շինարարական աշխատանքների ընթացքում շարժիչների, օդի կոմպրեսորների և էլեկտրականությամբ սնվող սարքերը պետք է ծածկվեն:</p>

	<p>Թափոնների կառավարում</p>	<p>(a) Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները պետք է նախապես որոշված լինեն շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնների բոլոր հիմնական տեսակների համար:</p> <p>(b) Շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնները պետք տարանջատվեն ընդհանուր աղբից և կենցաղային թափոններից դեռ շինհրապարակում և ըստ առաջացման տեղափոխվեն հատուկ հատկացված աղբավայր:</p> <p>(c) Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից</p> <p>(d) Թափոնների հեռացման վերաբերյալ գրառումներ պետք է կատարվեն որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ կերպով, նախատեսվածին համաձայն</p> <p>(e) Հնարավորության դեպքում կապալառուն կարող է պիտանի թափոնները բազմանվազ օգտագործել</p>
<p>Կեղտաջրերի հեռացում</p>	<p>Ջրի որակ</p>	<p>(a) Շինարարական անձնակազմը կօգտվի գոյություն ունեցող կենցաղային միջոցներից, կոյուղաջրերի հեռացումը շինհրապարակից պետք է իրականացվի ընդհանուր կոյուղու համակարգի միջոցով,</p>

		(b) Շինարարական տրանսպորտային միջոցները և սարքավորումները պետք է լվացվեն շինհրապարակից դուրս , համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում:
<p>Հետիոտների և երթևեկության ապահովություն</p> <p>Տարածքի բարեկարգում/կանաչապատում</p> <p>Աղմուկի և թրթռումների կառավարում</p>	<p>Շինարարական աշխատանքների հետևանքով հետիոտներին կամ հանրային տրանսպորտին սպառնացող ուղղակի կամ անուղղակի վտանգներ</p>	<p>(a) Շինարարության ազգային նորմերի համաձայն կապալառուն պետք է ապահովի պատշաճ անվտանգություն և շինարարությանն առնչվող երթևեկության կարգավորում, ինչը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ պարզ տեսանելի ցուցանակներ, զգուշացնող նշաններ շինհրապարակում հանրությանը պոտենցյալ վտանգների մասին նախազգուշացնելու համար, պետք է առկա լինեն պատնեշներ և շրջանցող ուղիներ ▪ Անձնակազմի կրթման համակարգ և երթևեկության կառավարման համակարգ, հատկապես՝ շինհրապարակ մուտք գործելու և հարակից տարածքում ծանր տրանսպորտի համար: Հետիոտների համար անվտանգ անցումներ երթևեկության զոնայում: ▪ Համապատասխանեցնել աշխատանքային ժամերը երթևեկության ակտիվության հետ, խուսափել ակտիվ երթևեկությունից՝ մարդկանց ակտիվ տեղաշարժի ժամերին: ▪ Երթևեկության ակտիվ կառավարում շինհրապարակում փորձված և երևացող անձնակազմի կողմից, եթե վերջինս անհրաժեշտ է մարդկանց ապահով և հարմար անցուղարձի համար. ▪ Պետք է ապահովվի ապահով և շարունակական մոտեցում դեպի գործող գրասենյակային շինությունները, խանութները և բնակելի շինությունները շինարարական աշխատանքների ընթացքում <p>- կատարել կանաչապատ-ման/բարեկարգման աշխատանքները՝ համաձայն նախագծի բարեկարգման պլանների;</p> <p>- ձեռնարկել տնկված թփերի և խոտածածկի պահպանումը և մոնիտորինգը՝ բուսականության բարձր աճն ապահովելու համար</p> <p>- Աշխատատեղերում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը պետք է համապատասխանի ՀՀ օրենսդրական նորմերին և մակարդակների չափազրույթները կիրականացվեն ազդակակիր</p> <p>- Անհրաժեշտ է խուսափել շինարարական գործողություններից, մեքենաների և սարքավորումների կայանելուց զգայուն ազդակակիրների հարևանությամբ, ինչպիսիք են մասնավոր բնակելի տները, փոքր բիզնեսի կետերը, այլ հասարակական շենքերը,</p> <p>- Աղմկահարույց աշխատանքները անհրաժեշտ է հնարավորինս իրականացնել օրվա ցերեկային ժամերին,</p> <p>- Բոլոր մեքենաները պետք է ապահովված լինեն</p>

		<p>- Անհարաժեշտ է բացառել անսարք վիճակում գտնվող մեքենաների օգտագործումը;</p>
--	--	---

<p>Թափոններ կառավարում</p> <p>▪</p>	<p>Շին աղբի տեղադրում</p> <p>անհամապատասխան վայրերում;</p> <p>Վառելիքի, յուղի կամ այլ թունավոր նյութերի արտահոսքի պատճառով</p> <p>հնարավոր է վտանգավոր նյութերի թափանցում հողի մեջ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները - շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնները պետք տարանջատվեն ընդհանուր աղբից և կենցաղային թափոններից դեռ շինհրապարակում և ըստ առաջացման տեղափոխվեն հատուկ հատկացված աղբավայր: - Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցողաղբահավաքների կողմից - Թափոնների հեռացման վերաբերյալ գրառումներ պետք է կատարվեն որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ կերպով, նախատեսվածին համաձայն - Հնարավորության դեպքում կապալառուն կարող է պիտանի թափոնները կրկնակի օգտագործել - Անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել վտանգավոր նյութերի հետ անվտանգ կերպով վարվելու և պահեստավորելու ընթացակարգերը <p>Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Արտահոսքերի դեպքում, անմիջապես կլանիչ նյութով պետք է մաքրել առաջացած հետքերը հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար;
-------------------------------------	--	--

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Որտեղ իրականացնել	Ինչպես իրականացնել	Ժամանակամիջոց	Կատարող
Շինանյութերի մատակարարում	Շինանյութերի գնում արտոնագրված մատակարարներից	Մատակակարի հիմնարկում կամ պահեստում	Փաստաթղթերի ստուգում	Մատակարարման պայմանագրերը կնքելու ընթացքում	Կապալառու
Շինանյութերի և թափոնների տեղափոխում Շինարարական տեխնիկայի տեղաշարժ	<ul style="list-style-type: none"> - Մեքենաների և տեխնիկայի համապատասխան տեխնիկական վիճակի ապահովում - Բեռնատարերի բեռնվածության սահմանափակում հերթականության ապահովմամբ - Տեղափոխումների ժամանակացույցի և երթուղիների պահպանում 	<ul style="list-style-type: none"> - Շինհրապարակ - Շինանյութերի և աղբի տեղափոխման երթուղիներ 	Շինհրապարակ տանող ճանապարհների ստուգում	Աշխատանքային ժամերին և դրանցից դուրս անսպասելի ստուգումների իրականացում	Կապալառու
Շինարարական տեխնիկայի շահագործում տեղամասում	<ul style="list-style-type: none"> - Մեքենաների և տեխնիկայի վնասումը պետք է կատարվի շինհրապարակից դուրս , համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում - Տեխնիկական միջոցների վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը պետք է իրականացվի շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում 	Շինհրապարակ	Գործընթացների գործունեության ստուգում	Մեխանիզմների շահագործման ընթացքում	Կապալառու
Հողային աշխատանքներ	<ul style="list-style-type: none"> - Հանված հողերը հեռացվում են համայնքի կողմից հատկացված վայր 	Շինհրապարակ	Գործընթացների ստուգում	Հողային աշխատանքների ընթացքում	Կապալառու

Իներտ շինանյութերի գնում	- Շինանյութերի գնում վստահելի մատակարարներ ից	Իներտ նյութերի պահեստ	Փաստաթղթերի ստուգում Գործընթացների ստուգում	Մատակարարման ընթացքում	Կապալառու, մատակարար
Կենցաղային աղբի առաջացում	- Աղբամանների տեղադրում շինարարական հրապարակում - համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ	Շինհրապարակ	Արտաքին գնում	Շինարարության ողջ ընթացքում	Կապալառու, քաղաքապետարանի վերահսկողություն
Աշխատանքի անվտանգություն	- Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով - Շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանություն	Շինհրապարակ	Ստուգման գործընթացներ	Աշխատանքների ողջ ընթացքում	Կապալառու, պատվիրատու
Տարածքի Կանաչապատում, բարեկարգում Վտանգավոր նյութերի և թափոնների կառավարում	Տեղանքին բնորոշ ծառաթփային բուսականության Թփերի և այլ բուսականության նորմալ աճ վառելիքի, յուղերի և այլ թունավոր նյութերի պատահական կամ մշտապես տեղի ունեցող արտահոսքեր	Կառուցապատվող հողամաս Շինհրապարակ	Կանաչապատման բոլոր տեղամասերը Արտաքին գնում Արտաքին գնում	Շինարարության Ավարտին Շինարարության ընթացքում	Կապալառու, Կապալառու,

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

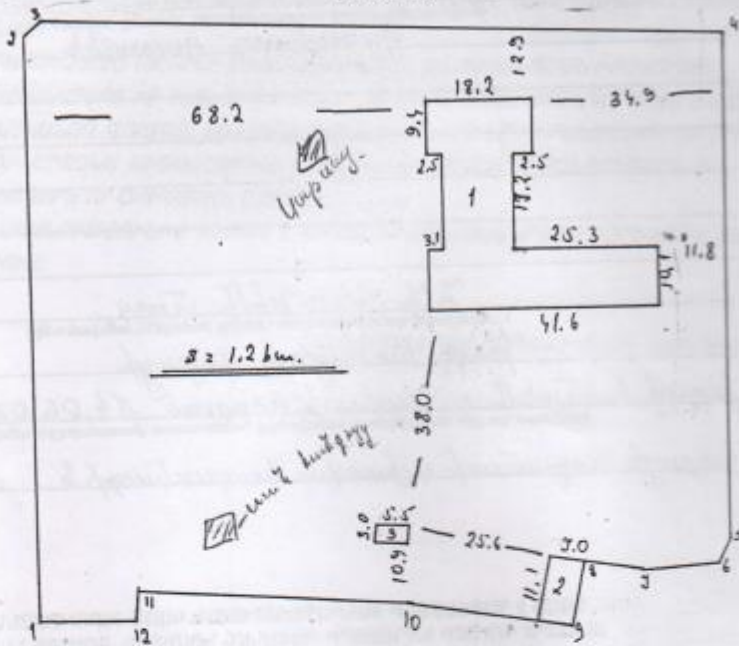
1. Մթնոլորտային արտանետումների գույքագրման ձեռնարկ, ЕМЕР/ЕЕА, 2009:
2. СН 245-71. Санитарные нормы проектирования промышленных предприятий.
3. СНиП 1.02.01-85 Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на строительство предприятий, зданий и сооружений.
4. СНиП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
5. Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Госкомгидромет, Ленинград, 1986.
6. Инструкция о порядке рассмотрения, согласования и экспертизы воздухоохраных мероприятий и о выдаче разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу по проектным решениям, ОНД-84-Н.
7. Укрупненные нормы водопотребления и водоотведения для различных отраслей промышленности, Стройиздат, Москва, 1982г.
8. Временное методическое пособие по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов, МИНПРОМСТРОЙ СССР, Москва 1984г.
9. Нормы расхода топлив и смазочных материалов на автомобильном транспорте.
10. Нормы расхода жидкого топлива для машин, эксплуатирующихся в предприятиях уборки городских территорий, санитарной очистки и ремонтно-строительном производстве.
11. "Բնապահպանական վճարների դրույքաչափերի մասին" ՀՀ օրենքը, ընդունված 2006 թվականի դեկտեմբերի 20-ին:
12. ՀՀ Կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 2-ի "նակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիաների-ՍԹԿ) նորմատիվները հաստատելու մասին" թիվ 160-Ն որոշում

ՀՈՂԱՄԱՍ ԲՈՒՄԱԿԱԳԻՃ

1:1000

(ձևաչափ)

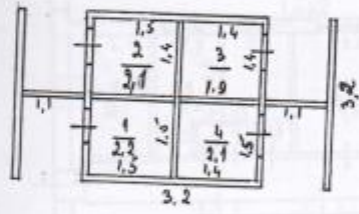
Կարգավիճակ/համար	Մակերես	Վիճակ	Նշանակություն
1-2	104.0	վարդայ	
2-3	3.5	վարդայ	
3-4	121.3	վարդայ	
4-5	29.4	վարդայ	
5-6	4.3	վարդայ	
6-7	13.3	ճշտակարգի գրանց	կարգավորում
7-8	10.7	ճշտակարգի գրանց	կարգավորում
8-9	11.1	ճշտակարգի գրանց	կարգավորում
9-10	22.2	վարդայ	
10-11	48.5	ճանաչակարգի գրանց	կարգավորում
11-12	5.0	ճանաչակարգի գրանց	կարգավորում
12-1	13.2	ճանաչակարգի գրանց	կարգավորում

Ն. հ.	Քիչագրանցի նշան
1	բարձր ճշտակարգ
2	կարգավորում
3	նախնական

Ձեռագրող՝ Ս. Քարամյան
 Կատարող՝ Ս. Քարամյան
 (Ստորագրություն)

1:100
(Смелување)

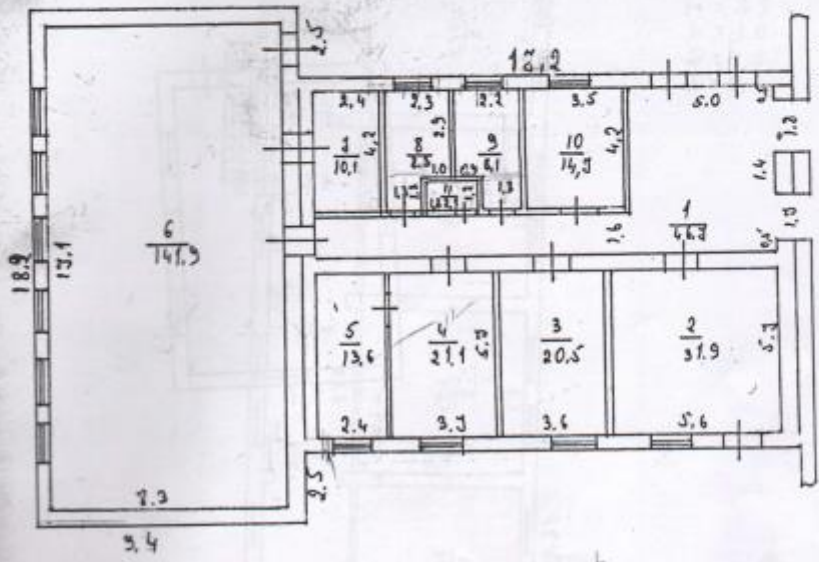
мер. квалитет
 $H = 2.3$
 $h = 2.1$
 $d = 0.1$

Датум на изработка: 15.05.2019
 Исполнител: П. Митревски

1:200
(Տեսչկար)

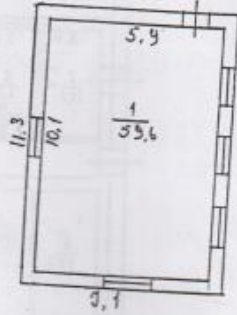
Տարրերի առ
H = 3.3; 3.3
h = 3.0; 2.0
D = 0.5
d = 0.1

ըստ նշանակման թվով

Չեղևաբար Մ. Բեքեթ
Կարգապահ Ռ. Բեքեթ

1:200

Ғымына

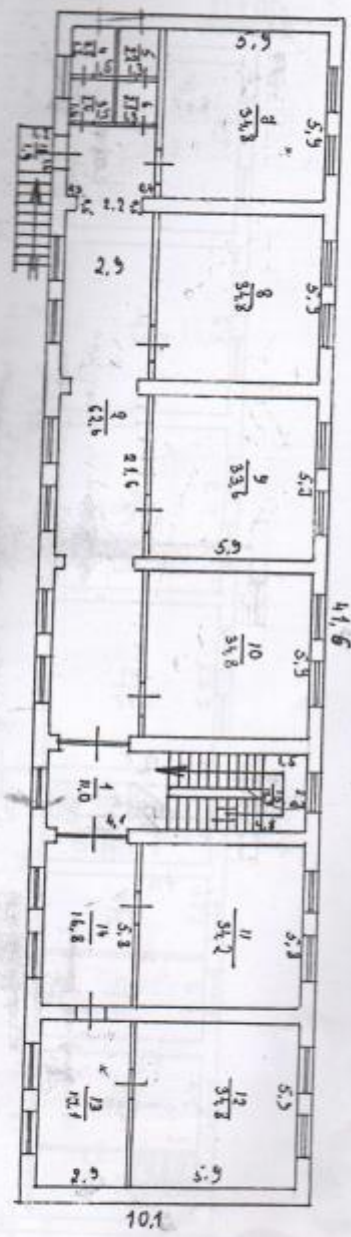
$$H = 4,3$$

$$h = 4,0$$

$$D = 0,6$$

Ғымына *[Signature]* у. Ғымына
Ғымына *[Signature]* Ғ. Ғымына

1:200
(dimensi)

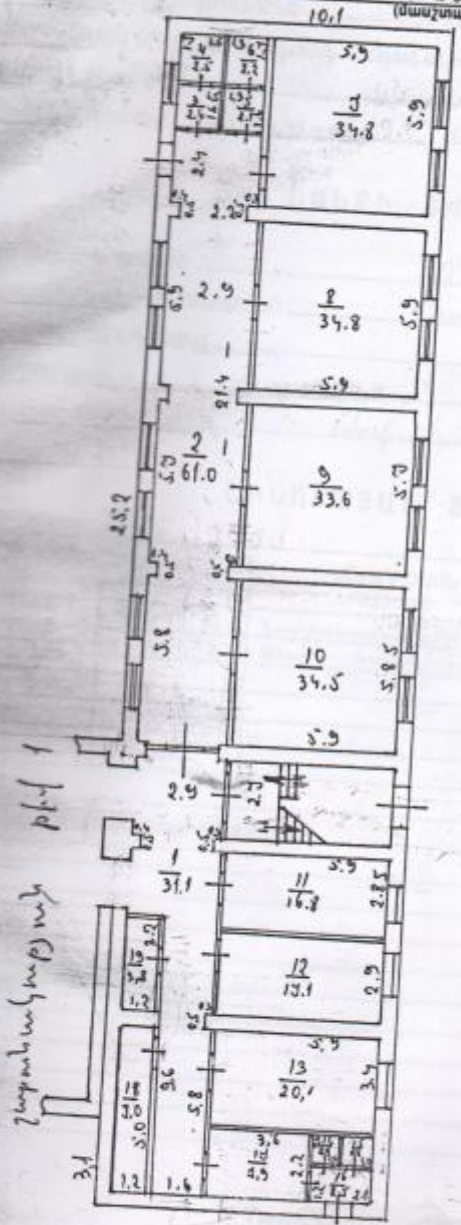
2-14 kump
H = 3.3
h = 3.0
D = 0.5
d = 0.1

Handwritten signature and text in Indonesian, likely identifying the architect or drafter.

ՇԵՆՔԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻՃ

1:200

10,1 (Ամրաշար)

1-14 հարկ
 $H = 3.2$
 $h = 3.0$
 $D \geq 0.5$
 $d = 0.1$

Հարկախառնակի
 թիվ 1

Ձեռագիր Արթուր Բ. Բանյ
 Կատարող Ք. Շիրազյան
 (ճարտարագետ)

ՀՈՂԱՄԱՍԻ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

ԿԱՂԱՍՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԸ _____ 09-043-4-1
 ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ _____ Քննակազմային
 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ _____ Գաբրիել Կարապետյան և Կարապետյան Խանյան
 ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԾԱԹԸ (հա) _____ 1.2
 ԻՐԱՎՈՒՆԵՐ ՏԵՍԱԿԸ _____ Անեկա Գաբրիելյան 09.04.2019 թ. 8 ժամ

ՇԵՆՔԻ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

ԿԱՂԱՍՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԸ _____ 09-043-4-1-1
 ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ _____ Խառնարանի աշխատանք
 ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ _____ Գաբրիել
 ՄԱԿԵՐԵՍԸ (թառ. մ.) _____ 933,5
 ԻՐԱՎՈՒՆԵՐ ՏԵՍԱԿԸ _____ Անիկա Կարապետյան

ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐԸ

Գ/Գ	ԿԱՂԱՍՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԸ	ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՄԱԿԵՐԵՍԸ (թառ. մ.)	ԻՐԱՎՈՒՆԵՐ ՏԵՍԱԿԸ
1	09-043-4-1-2	Կարապետյան Կարապետյան	5.6	Անիկա Կարապետյան
2	09-043-4-1-3	Անեկա Կարապետյան	8.3	Անիկա Կարապետյան

Լրացուցիչ նշումներ, փոփոխություններ _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____
 _____

Պննակազմի նախագահ _____ Ս. Բաբայան
 Կատարողներ՝ _____ Ս. Գաբրիելյան
 (ստորագրություններ)
 _____ Զ. Բաբայան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
Մյունիքի մարզ, Տաթև համայնք
(մարզ, համայնք)

ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅՆՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՊԵՐԱՔԻ ՆԱԽԱԳԻՐ

N 23 «30» հուլիսի 2024 թ.

Օրյնկտ՝ Մյունիքի մարզի Տաթև համայնքի Խոտ բնակավայրի միջնակարգ դպրոցի կառուցում(300 աշակերտի համար)

(օրյնկտի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում, վերականգնում, գործառնական նշանակության փոփոխություն)

Խոտ բնակավայրի միջնակարգ դպրոցի կառուցում 300 աշակերտի համար, բարձր ռիսկայնության ատտիճան, 4-րդ կատեգորիա, 1(մեկ) փուլ աշխատանքային նախագիծ նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար:

(նախկին բնորոշումը, եզրույթումը, ռիսկայնության աստիճանը (կատեգորիան), նախագծման փուլերը և այլն)

Գտնվելու վայրը՝ ՀՀ Մյունիքի մարզ, Տաթև համայնք, ցյուղ Խոտ, 1-ին փողոց ,թիվ 97, հողամասի ծածկագիրը՝ 09-047-0004-0001:

(մարզի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծածկագիրը)

Կառուցապատողը՝ Հայաստանի Վարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏԶՀ), ք. Երևան, Կ.Ուլունցու 31, հեռ. 060501560, atdf@atdf.am

(կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը՝ Կառուցապատողի հարստ սեփականության վկայական N 23112017-09-0009, 1.2 հա

(կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված

կարգով հողամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոփոխման իրավունքը հաստատող անհրաժեշտ փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը՝ 6(վեց) ամիս

(N 1 հավելվածի 32-րդ կետին համապատասխան)

ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է

Քնակավայրերի բնակելի և հասարակական կառուցապատման գոտում

(տողմասի դիրքը բաղաբաշխական միջավայրում, դրա նպատակային և գործառնական նշանակությունը)

2. (*) Հողամասի չափերը

1.2 հեկտար

(տողմասի սահմանները՝ կադաստրի և նշանադրման, մակերեսը (տա)

3. Հողամասի առկա վիճակը

Առկա են՝ 1054.8 քմ մակերեսով շինություններ

(ռեզիդենցի բնութագրող, շենքերի (այդ թվում՝ քանդակների) ակադրությունը (օգտագործումը, նշանակությունը, հարկայնությունը, շինարարական կուրսերը և այլն), կառուցապատումը, բարեկարգումը և այլն)

4. (*) Տրանսպորտային պայմանները

Ներքնակավայրային ճանապարհներ, փողոցներ

(ճանապարհների ակադրությունը, երկաթուղային տրանսպորտի մոտեցումները և այլն)

5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)

Առկա են՝ ջրամատակարարման, կոյուղու, էլեկտրամատակարարման, գազամատակարարման, ցանցեր(տարածքի հարակից):

Անհրաժեշտ է նախատեսել՝ ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման ցանցեր(ըստ անհրաժեշտության)

(նախագծվող ինժեներական ներակառուցվածքները, այդ թվում՝ ստորգետնյա)

6. (*) Կից հողամասեր

Քնակելի և հասարակական

կառուցապատման հողատարածքներ

(կից հողատարածքումների ակադրումը և դրանց սահմանները՝ համաձայն ներկայացված սխեմայի)

7. Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)

Չկան

(հուշարձանի ակադրումը, կորզավիճակը և այլն)

8. (*) Հատակագծային սահմանափակումներ

Համաձայն գործող նորմերի

(տեղանքում գործող արտադրական, պաշտպանիչ օրենքների, ինժեներապատկերային ներկատառիչանքների և այլ օրենքների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ սերվիտուտները)

ՆԱԽԱԳՄԱՅԻՆ ՊԱՀԱՋՆԵՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող անկիտի սխեմայով՝ Մ 1:500)

9. Ճարտարապետահատակագծային պահանջներ

Համաձայն գործող նորմերի

(նկնելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին, սակայն բողոքաշինական միջավայրի պայմաններին, ստացարկություններ ճակատների ձևավորման, տանիքների, արտաքին դռների, պատուհանների համամասնությունների և գույնային լուծումների վերաբերյալ)

9.1. (*) օբյեկտի հեռավորությունը կարմիր գծից (մետր)

1700 մետր

9.2. (*) հեռավորությունը հարեան հողակտրերից (օբյեկտներից) (մետր)

Հարակից

9.3. թույլատրելի բարձրությունը (մետր)

Համաձայն գործող նորմերի

9.4. կառուցապատման խտության գործակիցը (կառույցի (կառույցների) ընդհանուր մակերեսի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)

Համաձայն գործող նորմերի

9.5. կառուցապատման տոկոսը (կառուցապատվող (անջրանցիկ) տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին տոկոսներով (%))

Համաձայն գործող նորմերի

9.6. կանաչապատման տոկոսը (կանաչապատ տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

Համաձայն գործող նորմերի

9.7. այլ պահանջներ

-

-

10. Հողամասում գտնվող շենքերի ու

շինությունների քանդման կամ տեղափոխման Շինարարության ավարտից հետո՝ նախատեսվում է (սպասմոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների հերթականությունը

Շինարարության ավարտից հետո՝ նախատեսվում է քանդել գոյություն ունեցող 1054.8 քմ մակերեսով շինությունները

11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները

Համաձայն գործող նորմատիվային պահանջների

12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ

Պահանջներ՝ գոյություն ունեցող և նախագծվող ենթակառուցվածքների ու ցանցերի նկատմամբ

12.1. (*) ջրամատակարարում, կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում

Նախատեսվել

(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.2. (*) էլեկտրամատակարարում

Նախատեսվել

(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.3. (*) գազամատակարարում

Նախատեսվել

(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.4. (*) էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրքը

Նախատեսվել

(համաձայն N 1 հավելվածի 57-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված կալեռային տվյալների)

12.5. թույլ հոսանքներ

-

12.6. ադրահանություն

Գորացած շինարարական աղբը տեղափոխել 1,2 կմ հեռավորության վրա գտնվող ադրավայր

13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում

Սահմանագատել շինարարական տարածքը

(ռելիեֆի կազմակերպման, ջրահեռացման, ինժեներական պաշտպանության միջոցառումները)

14. Բարեկարգում

Տարածքի համահարթեցում, հարակից մասերի բարեկարգում

(անդաճիտային պլանավորման վերաբերյալ պահանջները, կանաչապատում, ճարտարապետական փոքր ձևեր, ցանկազատում, գովազդ և այլն)

15. Շինարարական նյութեր

Համաձայն գործող նորմերի

(շինարարական նյութերի օգտագործման առաջարկու թղթերի ասանձքները, ճակատների լսնումները, արտաքին դռների, պատասխանների վերաբերյալ)

16. Պաշտպանական կառույցներ

Համաձայն 22 գործող տեխնիկական կանոնակարգի

(արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց և օբյեկտների պաշտպանության միջոցառումները)

17. Հակահրդեհային պահանջներ

Համաձայն գործող հակահրդեհային նորմերի

(հակահրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումները)

18. Հաշմանդամների և բնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ

Համաձայն գործող նորմերի

19. Շրջակա միջավայրի պահպանում

Համաձայն գործող նորմատիվային պահանջների
(շրջակա միջավայրը վտանգավոր ազդեցությունից բացառելու միջոցառումները)

20. Շինարարության կազմակերպում

Կազմակերպել ըստ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան, սահմանափակել շինարարական տարածքը, կազմել շինարարական աշխատանքների ժամանակացույց

(ստացարկություններ շինարարության հետ կապված անբարենպաստ ազդեցության բացառման, քաղաքային տեսանկյունից և տրանսպորտի անխափան աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը

6(վեց) ամիս, 1/մեկ/ փուլ աշխատանքային նախագիծ

(նշվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը ներկայացվող պահանջներ

Համալիր և պարզ փորձաքննություններ

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված փորձաքննության տեսակը կամ նախագծային նրաշեռագրությունը՝ եղում կուտարելով համապատասխան իրավական ակտին)

23. Միջանկյալ համաձայնեցում

Համաձայն գործող նորմերի

(Իրավասու մարմնի կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում շահագրգիռ մարմինների հետ եզրիզային նախագծի նախնական համաձայնեցում, եջվում է նաև առաջադրանքի փոփոխման հնարավորությունը՝ N1 հավելվածի 87-րդ կետով նախատեսված դեպքում)

24. Հասարակական քննարկումներ

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում և կարգով)

25. Համաձայնեցումների կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում

Համաձայնեցնել համալերապետարանի և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ:

(իջվում են սվյալ օրինակի համաձայնեցման՝ օրենքով սահմանված պահանջները՝ հուշարձանների ու բնօրինակ պահպանության և այլ լիազորված մարմինների հետ, ինչպես նաև N 1 հավելվածի 56-րդ կետով սահմանված դեպքերում՝ ինժեներական եկթակատուցվածքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) հետ)

26. Փոստային բաժանորդային պահարանների տեղադրում

Չի պահանջվում

27. Այլ պայմաններ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍՑՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ
ՏԱԹԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝

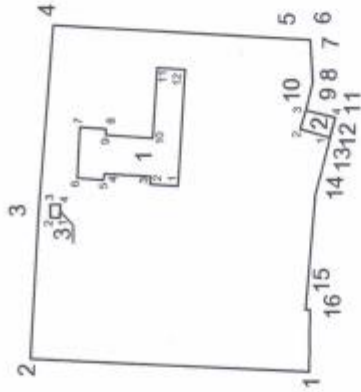
ՄԱՍՎԵԼ ԼԱԼԱՅԱՆ

(անունը, ազգանունը, ստորագրությունը)

ՍՑՈՒՆԻՔԻ
ՄԱՐԶԻ

Մեխանիզմը - հայաստանի հանրապետության ամուն ակադեմի	ՀՊՊԱՄԱՍԻ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ	Հաստատում են _____ 2024_թ. Կ.Տ.
	Այսօրից, Տարև, Խոտը ընկալվելու 1-ին փուլից 87 օրը, Խոտը 87 օրը	
	Խոտ համալցի ընկալվելու որոշում N 4, 06.02.2002թ	
	ԿԱՏԱՆՈՒՄ ԿԱՏԱՆՈՒՄ	

Մակերես կա (քառակուսի մետր)	1,20000	Հողամասի կոորդինատներ		Գծարձ կախից (մ)	Մասշտաբ 1:2000
Սահմանային ճանապարհի համար	09-047-0004-0001	X	Y	101,28	Սահմանային ճանապարհի համար
Սահմանային ճանապարհի համար	Մեխանիզմի համար	4368834.6057	4368835.7932	52,88	Սահմանային ճանապարհի համար
		4368833.1741	4368832.9502	66,39	
		4368834.1741	4368832.9502	93,59	
		4368833.1741	4368833.0087	3,77	
		4368834.2426	4368834.2426	1,75	
		4368834.1526	4368834.1526	13,60	
		4368833.4553	4368833.4553	0,34	
		4368833.4380	4368833.4380		

Կ.Տ.

Հրահանգի համար (տնային կոդ)	Նորմանտի		Ցույնը (լիտր)
	X	Y	
9	8615130.7377	4368833.4380	10.28
10	8615120.7623	4368835.9398	11.10
11	8615118.2959	4368825.1173	8.81
12	8615109.7628	4368827.2987	2.55
13	8615107.2923	4368827.9302	17.80
14	8615090.0484	4368832.3384	41.68
15	8615048.5192	4368835.8798	1.62
16	8615048.4773	4368834.2572	22.51
1	8615025.9712	4368834.8057	

Հրահանգի համար (տնային կոդ)	Նորմանտի		Ցույնը (լիտր)
	X	Y	
1	8615111.0054	4368827.1801	11.10
2	8615114.0501	4368837.8544	6.98
3	8615120.7623	4368835.9398	11.10
4	8615118.2959	4368825.1173	7.58
1	8615111.0054	4368827.1801	

Հրահանգի համար (տնային կոդ)	Նորմանտի		Ցույնը (լիտր)
	X	Y	
1	8615093.2780	4368882.2490	10.16
2	8615093.8348	4368892.3953	2.92
3	8615096.7560	4368892.2350	16.74
4	8615097.6410	4368908.9590	2.29
5	8615095.3900	4368909.3290	9.48
6	8615095.9780	4368918.7850	18.48
7	8615114.4360	4368917.9110	9.45
8	8615113.8660	4368908.4780	2.20
9	8615111.6610	4368908.4530	17.00
10	8615110.5810	4368891.4830	25.41
11	8615135.9220	4368889.8500	10.17
12	8615135.4560	4368879.6900	42.25
1	8615093.2780	4368882.2490	

Հրահանգի համար (տնային կոդ)	Նորմանտի		Ցույնը (լիտր)
	X	Y	
1	8615081.5640	4368925.1690	3.59
2	8615081.6599	4368928.7595	4.68
3	8615086.3550	4368928.6340	3.55
4	8615086.2936	4368925.0872	4.74
1	8615081.5640	4368925.1690	

Ստացարկ 1-1000	
Որակավորում ունեցող անձ	Սահարյան Արամ Բեկով
Որակավորման վկայականի համարը	0886 2024
Ստորագրություն	
Իրավասման ամսի անվանումը	ՀՀ Իրավասման Նորմանտի
ՊՈԲ	464.39452
Ստորագրության ամս/ ամսաթիվ	27.08.2024
Հաստատման ամս/ ամսաթիվ	29.08.2024

